

Osavuosisikatsaus

Tammi-maaliskuu 2024

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Sisällys

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	3
1.2 Sisäisen valvonnan toteutuminen	4
Painopiste 1: Talouden seuranta.....	4
Painopiste 2: Varautuminen	4
Painopiste 3: Palvelu- ja prosessikuvaukset.....	5
1.3 Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen ja riskien arviointi 1–3/2024.....	6
1.4 Henkilöstö.....	8
1.5 Talous ja investoinnit	13
1.5.1 Tuloslaskelma	13
1.5.2 Investoinnit	15
1.6 1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut.....	16
1.7 1TA30 Yleiset palvelut.....	21
1.8 1TA51 Ikäntyneiden palvelut	32
1.9 1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut.....	36
1.10 1TA11 Konsernihallinto.....	39
1.11 1TA12 Hallintopalvelut.....	41
1.12 1TA13 Henkilöstöpalvelut.....	44
1.13 1TA14 Talouspalvelut.....	49
1.14 1TA15 Strategia ja kehittäminen.....	52

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Alkuvuoden 2024 jatkettiin merkittävien sisäisten ja ulkoisten kehittämistoimien valmistelua ja toimeenpanoa. Tärkeimpinä kokonaisuuksina palvelujärjestelmän uudistaminen ja sisäisen johtamisrakenteen tarkastelu. Palvelujärjestelmän uudistamisen tarve on ajan myötä vain voimistunut. Hyvinvointialueen alijäämä vuodelta 2023 oli noin 63 miljoonaa euroa alijäämäinen ja talouden tasapainon saattaminen vaatii palvelujärjestelmän rakenteellisia muutoksia. Toinen, jopa merkittävämpi, tekijä on henkilöstön saatavuuden ongelmat. Lisäksi väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu vaatii merkittävää uudistamistyötä, eikä peruspalveluiden vahvistamisen tavoitteesta tule antaa periksi. Johtamisen ja hallinnon rakenteiden ydintehtävänä on tukea palvelutuotantoa suoriutuun päivittäisestä arjesta mahdollisimman hyvin. Rakenteita on tarkasteltava myös kustannus- syistä.

Erityisen positiivisina havaintoina alkuvuodesta voisi mainita potilastietojärjestelmän hankinnan ja panostukset työkyvyn edistämiseen. Omalla tavallaan molemmat ovat myös esimerkkejä välttämättömistä investoinneista, joita tarvitaan tuottavuuden parantamiseksi. Panostuksen onnistuessa vaikutukset ovat myönteisiä ja pitkäkestoisia sekä mahdollistavat perustoiminnan laadun ja vaikuttavuuden parantamisen.

Kansallinen ja YTA-alueen hyvinvointialueiden verkosto on entisestään tiivistynyt. Toki hyvinvointialueiden erilaiset intressit mm. sairaalaverkon tai rahoitusjärjestelmän suhteen ovat tulleet paremmin näkyville. Alueiden erityispiirteet on syytä tunnustaa, mutta jatkuvasti on haettava yhteisiä nimitäjiä yhteiseen edunajamiseen. Alkuvuodesta on käyty tiivistä keskustelua ministeriöiden kanssa esimerkiksi alueille kohdistuvasta ohjauksesta ja asetetuista tavoitteista. Olisi tärkeää löytää alueiden, ministeriöiden ja eduskunnan yhteinen tahtotila, jotta kaikille osapuolille olisi selvää, että mitä hyvinvointialueilta halutaan ja millainen on realistinen kansallinen tilannekuva. Lainsäädännön muutokset ja palvelureformin edistäminen ovat olleet kansallisten foorumien alkuvuoden asialistoilla.

Merkittävimpana ongelmana näyttää jatkuvan talouden tasapainon löytäminen. Vuoden 2024 alijäämäennusteet eivät lupaa kansallisella tasolla hyvää. Talouden sopeuttamistoimista huolimatta on kuluvasta vuodesta kehkeytymässä alijäämäinen lähes kaikilla hyvinvointialueilla. Samat haasteet koskettavat meitä. Vaikka viralliset ennusteet eivät ole vielä valmistuneet, niin budjetista on tunnistettu hyvinvointialueen yhteisiä menoluokkia (mm. Kevan tasausmaksut ja luottotappiot), joiden raamin ylittämistä ei voi välttyä. Rakenteellisten uudistusten vaikutukset näkyvät vuosien kuluessa ja tulevat helpottamaan talouden hallintaan. Akuuttiin tilanteeseen ne eivät tuo helpotusta vaan sopeuttaminen on tehtävä talousarviokirjan mukaisten säästöpäätösten vahvalla toimeenpanolla ja tarvittaessa uusilla päätöksillä.

Huomiotta ei voi jättää valvontahuomautuksia ja havaittuja palvelupuutteita. Viralliset huomautukset mm. hoitotakuun ylityksistä, lasten ja nuorten mielenterveyspalveluista, lastensuojelusta, leikkausjonojen purku edellyttävät meiltä jatkuvaa toiminnan parantamista. Nyt, jos koskaan, on kyse rajallisten resurssien vaikuttavasta kohdentamisesta. Tältäkin osin on päättäjien päätöksentekokyky pyrittävä turvaamaan kaikista paineista huolimatta.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.2 Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Pohjois-Savon hyvinvointialueella sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Hyvinvointialueen merkittävimmiksi todetuista riskeistä erityisesti rahoituksen riittävyys sekä henkilöstön saatavuus ovat edelleen ajankohtaisia ja näiden hallitsemiseksi on käynnistetty useita toimenpiteitä, esimerkiksi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteuttaminen sekä palvelujärjestelmäuudistuksen ja kansainvälisen rekrytoinnin käynnistäminen. Tammi-maaliskuussa 2024 toteutuneista riskeistä voidaan lisäksi mainita lääketurvallisuuteen liittyvät poikkeamat.

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialueitasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin. Aluevaltuuston päättämien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti painopisteiden valvonnasta tulee raportoida osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Painopiste 1: Talouden seuranta

Talouden seuranta on toteutunut toimialoilla kerran tai kaksi kertaa kuukaudessa pidetyissä johtoryhmien kokouksissa. Talouden seuranta jalkautuu linjaorganisaation tilivelvollisuusperiaatteen mukaisesti johdolta vähintään palveluysikötasolle. Talousraporttien seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään talousasiantuntijoiden (controllerit) osaamista.

Toimivaltuuksien noudattamisen valvonta on toteutunut osana päätösprosessien seurantaorganisaation eri tasoilla. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu kuukausittain tai sovitulla tavalla. Hyvinvointialueen talouspalvelut on lisäksi järjestänyt säännöllisiä talousinfoja koko henkilöstölle ja esihenkilöille.

Talouden tiukat raamit ovat paikoin estäneet lakisäätöiden ja/tai palvelutasopäätösten mukaisen palvelutuotannon toteutumista. Talouden tilannekuvasta raportoidaan tarkemmin osavuositarkastuksen muissa osioissa.

Painopiste 2: Varautuminen

Pohjois-Savon hyvinvointialueen valmiussuunnitelman yleinen osa on ajan tasalla ja se päivitetään seuraavan kerran vuoden 2024 aikana. Lisäksi hyvinvointialueelle ollaan työstämässä useita muita suunnitelmia, jotka tukevat koko organisaation varautumista erilaisiin häiriötilanteisiin. Esimerkiksi Pohjois-Savon evakuoitusuunnitelman perusosa on tarkastamista ja hyväksymistä vaille valmiina. Evakuoitiasioita työstetään toimialojen välisessä yhteistyössä kokonaisuuteen liittyessä olennaisena osana Pohjois-Savon kunnat ja muut toimijat.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Ajankohtaisia varautumisasioita (esim. lakot, polttoaineiden saatavuus) on käsitelty muun muassa valmius- ja turvallisuustoimikunnassa, toimialojen johtoryhmien kokouksissa sekä yhdessä Pohjois-Savon kuntien kanssa. Pohjois-Savon hyvinvointialue vastaa myös yhteistyöalueen varautumisen yhteensovittamisesta ja ylläpitää alueen sote-valmiuskeskusta ja pelastustoimen tilannekeskusta. Hyvinvointialueella toukokuussa järjestettävän valmiusharjoituksen suunnittelu on käynnissä. Kansallisesti hyvinvointialueen toimijat osallistuvat aktiivisesti varautumisen kehittämiseen ja harjoitustoimintaan.

Hyvinvointialueen sote-toiminnot kokoava valmiussuunnitelma kokonaisuudessaan on hyväksyttävissä Valsu-portaalissa huhtikuussa. Kaikki sote-toimialat ovat aloittaneet kansallisen mallin mukaisen valmiussuunnittelun, olemassa olevia aikaisempia suunnitelmia päivittäen. Pelastustoimen valmiussuunnittelussa on puolestaan havaittu useita haasteita, jotka johtuvat pitkälti puuttuvasta työvoimasta ja aikaisemmilta vuosilta kertyneestä purkamattomasta työkuormasta, jota ei pystytä purkamaan nykyisillä henkilöresursseilla riittävän nopeasti. Myös Itä-Suomen aluehallintovirasto on kiinnittänyt pelastustoimen valmiussuunnittelun puutteisiin huomiota ohjauksessaan.

Painopiste 3: Palvelu- ja prosessikuvaukset

Hyvinvointialueen palvelujen kuvauksista on laadittu noin 35 % (331 kpl) maaliskuun 2024 loppuun mennessä. Tiedonhallintalain edellyttämien prosessikuvausten laadinta on aloitettu samoin noin 35 %:sta palveluja. Hyväksytyjä prosessikuvauksia on noin 15 % (119 kpl). Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan ja ylläpidon kokonaisuutta on käyty läpi ja opastettu hyvinvointialueen ja toimialojen johtoryhmien kokouksissa. Osa toimialoista on aikatauluttanut palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan syksyille 2024. Pisimmällä kuvausten laadinta on pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut-toimialalla.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.3 Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteutuminen ja riskien arviointi 1–3/2024

Tuottavuusohjelman toteutumista seurataan talousarvioraportoinnin yhteydessä niin aluevaltuusto-, aluehallitus- kuin lautakuntatasollakin. In-House-yhtiöiden osalta omistajaohjausjaosto vastaa toimenpiteiden seurannasta ja raportoi aluehallitukselle. Valtionvarainministeriölle raportoidaan ministeriön asettaman aikataulun mukaisesti puolivuositain. Raportoinnin yhteydessä tulee raportoida myös riskien arviointi.

Ohjelmien ja niihin sisältyvien toimenpiteiden toteutuminen

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on yhdistetty HVA strategian / palvelustrategian toimeenpanoon.

Ohjelma sisältää toimialoittain ja toiminnoittain toimenpiteitä, jotka on hankkeistettu. Osa hankkeista on rahoitettu sosiaali- ja terveysministeriön myöntämästä rahoituksesta (yht. n. 18 milj. euroa) vuosille 2023–2025 siltä osin, kuin hankkeet vastaavat rahoitusehtoja.

Toimenpideohjelmat on koottu seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. palvelustrategia
2. työn tuottavuus- ja henkilöstövoimavarat
3. digitaalisten palvelujen kehittäminen
4. ajantasainen hallinto, investoinnit ja tilahallinta
5. TKIO
6. pelastustoimen palvelutasopäätös.

Yleisten tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvointialueen palvelu- ja toimintakyky riippuu tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpiteiden onnistumisesta sekä valmisteilla olevasta palvelujärjestelmän kokonaisuudistuksesta. Kokonaisuudistus on jaettu osakokonaisuuksiin, joista päätökset tehdään kesäkuun ja loppuvuoden 2024 aikana.

Kokonaistavoitteena on palvelurakenteen keventäminen, asiakkaan palvelupolkujen yhtenäistäminen ja sujuvoittaminen ja työvoiman riittävyyden turvaaminen. Eri toimenpiteillä saavutetaan kestävä tasapainoinen talous, joka turvaa palvelu- ja uudistumiskyvyn.

Strategian ja sen toimenpideohjelmien tavoitteiden mittarit ja niiden tavoitetasot ovat alustavia ja tarkentuvat ohjelmakauden aikana osana tiedolla johtamisen kehittämistä.

Taloudelliset tavoitteet

Ohjelmaa seurataan sekä toiminnallisten että taloudellisten tavoitteiden osalta. Vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä on saavutettu eri toimenpiteillä 7,5 milj. euron säästövaikutus. Suurin osa hankkeista ja toimenpiteistä on käynnistynyt tai suunnitteluvaiheessa.

Taloudelliset tavoitteet ovat kuluvan vuoden osalta n. 32–33 milj. euroa. Ensimmäisen neljänneksen toteutuman mukaisella lineaarisella kehityksellä voidaan lähes saavuttaa ohjelman tavoitteet.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Riskiarvio

Jos ohjelman tavoitteet eivät toteudu, on riskinä joutua ministeriön käynnistämään arviointimenettelyyn, jonka seurauksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Joka tapauksessa tuolloin koko toimintajärjestelmän muutosta ohjataan keskitetysti tavoitteiden saavuttamiseksi.

Suosituks

Tuottavuusohjelman toimenpiteiden toteutusta on nopeutettava ja tehostettava.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.4 Henkilöstö
Katsaus hyvinvointialueen henkilöstöhallinnollisiin tunnuslukuihin 1–3/2024.

Taulukko 1. Hyvinvointialueen henkilöstömäärä ja työpanos, 1–3/2024. Henkilöstöpalvelut sisältävät Keskitetyn palvelun toiminnot sihteeripalveluissa ja hoitotyön varahenkilöstössä.

Organisaatiotaso	Henkilöstön määrä	Teoreettinen työpanos HTV	Palkattomat poissaolot HTV	HTV	Poissaolot HTV	Nettotyöpanos HTV
HVA Konsernihallinto	35	8,48	0,03	8,45	0,91	7,57
Hallintopalvelut	86	21,09	0,61	20,48	3,10	17,99
Henkilöstöpalvelut (sis. kesk.p.)	814	239,93	26,06	213,87	56,21	183,71
Talouspalvelut	125	30,46	1,47	29,00	4,60	25,86
Strategia- ja kehittäminen	206	51,29	4,14	47,15	8,78	42,51
Perhe- ja vammaispalvelut	1 421	354,91	34,8	320,11	78,45	276,46
Ikääntyvien palvelut	3 391	819,28	80,09	739,19	189,12	630,16
Yleisten palvelujen toimiala	5 905	1 515,60	221,01	1 294,59	397,74	1 117,86
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	808	110,75	16,66	94,09	30,59	80,16
Kohdistamattomat/selvitys	127 poissaolot henkilöstöpalvelut rivillä					
	12 918	3 151,79	384,87	2 766,92	769,50	2 382,29

Hyvinvointialueen henkilöstö keskimäärin 1–3 kk aikana on 12918 henkilöä, henkilötyövuodet kolmen ensimmäisen kuukausien osalta ovat 2766,92 htv (vuonna 2023 2684,60). Vuosilomia on pidetty ensimmäisellä vuosineljänneksellä enemmän kuin hyvinvointialueen aloittamisvuonna.

Taulukko 2. Hyvinvointialueen henkilöstön poissaolot, 1–3/2024

Organisaatiotaso	Poissaolopäivät kalenteripäivinä	Poissaolot nettotp.	Sairauspoissaolot kalenteripv	Sairauspo. nettotp.
HVA Konsernihallinto	333	3,66	132	1,45
Hallintopalvelut	1 145	12,58	529	5,81
Henkilöstöpalvelut	16 034	176,20	5 356	58,86
Talouspalvelut	1 454	15,98	383	4,21
Strategia- ja kehittäminen	2 277	25,02	454	4,99
Perhe- ja vammaispalvelut	25 107	275,90	6 960	76,48
Ikääntyvien palvelut	61 317	673,81	19 961	219,35
Yleisten palvelujen toimiala	109 304	1 201,14	24 269	266,69
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	7 040	77,36	1 838	20,20
	224 011	2 461,66	59 882	658,04

Sairauspoissaoloja kalenteripäivinä on ollut 59 882 kalenteripäivää. Vastaavana ajankohtana vuonna 2023 oli 64 790 kalenteripäivää. Vuosilomia ja vuosiloman säästövapaita sekä täydennyskoulutuspäiviä on ollut enemmän kuin vuonna 2023, mikä on vaikuttanut sijaisten määrään. Negatiivisena poissaolojen kasvuna näkyy lisääntyneet palkattomat opintovapaat, johon osasyynä on

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

aikuskoulutusrahoituksen muuttuminen. Poissaoloprosentti hyvinvointialueella on 24,3 %, eli tehollisen työajan prosentti on 75,7 %. Tehollisen työajan määrän tavoitteena olisi hyvä olla 80 %.

Taulukko 3. Sairauspoissaolojen pituus luokittain (Lähde: Aino Health Manager).

Sairauspoissaolojen pituus- luokat	Poissaolo- päivien summat 1.1. - 31.3.2023	Poissaolo- päivien summat 1.1. - 31.3.2024
1–3 päivää	11 445	10 793
4–14 päivää	15 677	13 445
15–29 päivää	8 050	7 825
30–89 päivää	14 876	13 017
90 + päivää	11 123	12 207
Yhteensä	61 171	57 287

Sairauspoissaolot ovat edellisen vuoden ensimmäiseen kvartaaliin verrattuna vähentyneet 3884 kalenteripäivällä. Laskennallinen säästö tästä on 1,44 miljoonaa euroa (yhden kalenteripäivän hintana on EK suositellut 370 euroa vuodelle 2024). Vuoden 2023 ensimmäisellä kvartaalilla oli 3078 henkilöä, joilla ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja. Tänä vuonna vastaava luku on 3469 henkilöä.

Taulukko 4. Sairauspoissaolojen syyt toimialueittain (Lähde: Työterveyshuollon Acute-tietokanta).

Toimialue	2 - 3 eniten sairauspoissaoloa aiheuttanut diagnosiryhmä	Sairauspoissaolopäivien prosenttiosuus kaikista sairauspoissaolopäivistä
Henkilöstöpalvelut (Sisältää Keskitetyt palvelut)	1. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt	39,9
	2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	25,0
	3. Hengityselinten sairaudet	3,9
Talouspalvelut		Ei tietoja: diagnoosien perusteella henkilöt voisi tunnistaa
Perhe- ja vammaispalvelut	1. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt	47,0
	2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	20,1
	3. Hengityselinten sairaudet	9,2
Yleiset palvelut	1. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt	36,2
	2. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	24,6
	3. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	7,8

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Ikääntyneiden palvelut	1. Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet	36,6
	2. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt	34,1
	3. Hengityselinten sairaudet	6,7
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	1. Vammat, myrkytykset (tapaturmat)	35,1
	2. Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	23,6
	3. Hengityselinten sairaudet	8,3

Työhyvinvointi

Soveltuvan työtehtävän haku Kuntarekryn kautta on otettu vuoden 2024 alusta alkaen tehostettuun käyttöön. Työntekijät, joiden työkyky ei enää riitä oman työtehtävän hoitoon tekevät työhyvinvointiasiantuntijoiden ohjaamana Kuntarekryn lomakkeelle hakemuksen soveltuvasta työstä. Esihenkilöiden on aina ennen uuden tehtävän hakuun laittamista selvitettävä työhyvinvointiyksiköstä, löytyisikö ko. tehtävään tekijä soveltuvan työn hakijoista. Maaliskuun loppuun mennessä oli työkyvyllä soveltuvaan työhön saatu työllistettyä vakituiseen työtehtävään 13 henkilöä ja määräaikaan työtehtävään 19 henkilöä.

Henkilöstön kehittäminen

Hyvinvointialueen yhdenmukaisten perehtymis- ja mentorointikäytäntöjen kehittäminen ja juurruttaminen arkikäytäntöiksi eteni suunnitelmallisesti ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Vuoden alussa aloitettiin ammattiryhmäkohtaisen perehtymisen kehittäminen sekä jatkettiin yleisperehtymisen tukitoimintojen käyttöön viemistä. Ammattiryhmäkohtainen kehittäminen alkoi peruspalveluista lääkäriperehtymisen Moodle-perehtymiskurssin ja hoitohenkilökunnan perehtymisen rakenteiden suunnittelusta. Tavoitteena on, että ko. ammattiryhmien kesäsjaiset pilotoivat tukityökalut. Helmikuussa järjestettiin ensimmäinen perehtyjien infotilaisuus. Perehtymisjärjestelmän hankinnan edistäminen soveltuvan järjestelmän varmistamiseksi siirrettiin loppuvuodelle, joten sitä ennen hyödynnetään väliaikaista mallia osana OSS-järjestelmää. Mentorointivalmennukset toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Hyvinvointialueen valmennettujen mentoreiden verkosto kokoontui ensimmäisen kerran syventämään yhdessä osaamistaan. Esihenkilöt aloittivat henkilöstön työurakeskustelut; kehityskeskusteluja oli alkuvuoden aikana joko käyty tai aloitettu noin 2000 henkilön kohdalla (vuositavoite 50 % koko henkilöstöstä).

Hyvinvointialueen monialainen henkilöstö osallistui erimuodoin toteutettuun täydennyskoulutukseen yhteensä 10 230 päivää, joka laskennallisesti tarkoittaa 0,8/hlö/vuosi (tavoite 3pv/ hlö/ vuosi). Vastaavana ajankohtana edellisenä vuonna täydennyskoulutuspäiviä oli 6627 pv, joten suunta on oikea.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Taulukko 5. Toteutuneet täydennyskoulutuspäivät 1–3/2024, 1–3/2023

Seurantajakso	Kesto (h)	Koulutuspäivä (a´ 6 h)	Koulutuspäivä/ hlö (henkilöstö yhteensä)
1–3. 2023	39 760	6 627	0,5 (12 500)
1–3. 2024	61 380	10 230	0,8 (12 918)

Rekrytointi

Rekrytointiyksikössä vuoden ensimmäisen neljänneksen suurin kokonaisuus on ollut kesäajaisten rekrytointikokonaisuus. Kesäajaisten rekrytointia kehitettiin syksyllä 2023 hakijanäkökulmasta ja keskitettiin sen koordinoituihin rekrytointiyksikköön. Tässä on onnistuttu ja kokonaisuus on pysynyt parhaimmillaan hallinnassa. Hakijoille kokonaisuus on ollut ilmoitusten osalta selkeämpi ja yksi hakemus on riittänyt. Kesärekrytoinnin lisäksi merkittävimmät toimet ovat kohdentuneet työnantajakonseptin luomiseen viestinnän kanssa sekä kansainvälisen rekrytoinnin kokonaisuuden täytäntöönpanoon. Kansainvälisen rekrytoinnin kautta on saatu uusia työntekijöitä eri hoivayksiköihin ja eri kuntien alueelle 1.2.2024 alkaen. Rekrytointiohjeistusta on muutettu: täyttölupaprosessia on kevennetty ja työsopimus-suhteisten tehtävien osalta päätösten laadinnasta on luovuttu.

Rekrytointien lukumäärä on kasvanut vuoteen 2023 verrattuna 1. kvartaalin aikana. Vuonna 2024 haettavana on ollut 1152 palvelussuhdetta, kun vuoden 2023 alussa haettiin 835 palvelussuhteeseen työntekijöitä.

Taulukko 6. Rekrytointi-ilmoitukset ajalla 1.1.-31.3.2024

Rekrytointi-ilmoitukset ajalla 1.1.-31.3.2024			Palvelussuhteen laji		Palvelussuhteen tyyppi		Rekrytoinnin julkaisu	
Yksikkö	Rekrytoinnit	Työpaikat	Työsuhde	Virkasuhde	Vakinainen	Määräaikainen	Julkinen rekrytointi	Sisäinen rekrytointi
Hallintopalvelut	2	2	2	0	1	1	0	2
Henkilöstöpalveluiden keskitetyt palvelut	115	442	442	0	48	394	442	0
HVA Konsemihallinto	0	0	0	0	0	0	0	0
Ikääntyvien palvelut	89	162	155	7	140	22	152	10
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	6	50	0	50	13	37	50	0
Perhe- ja vammaispalvelut	118	161	114	47	130	31	145	16
Strategia- ja kehittäminen	3	4	4	0	0	4	2	2
Talouspalvelut	1	1	1	0	0	1	0	1
Yleisten palvelujen toimiala	132	296	228	68	236	60	272	24
Toimiala puuttuu	16	34	34	0	27	7	34	0
Yhteensä	482	1152	980	172	595	557	1097	55

Vuoden 2024 ensimmäisen kvartaalin aikana on onnistuttu rekrytoimaan työntekijä 636 haettavana olleeseen tehtävään. Tämä on lähes kaksinkertainen edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2023 alun aikana rekrytoitujen työntekijöiden lukumäärä on ollut 354 työntekijää.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Taulukko 7. Rekrytoidut työntekijät yksiköittäin

Rekrytoidut työntekijät 1.1.-31.3.2024	
Yksikkö	Valitut
Hallintopalvelut	2
Henkilöstöpalveluiden keskitetyt palvelut	213
HVA Konsernihallinto	1
Ikääntyvien palvelut	111
Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut	24
Perhe- ja vammaispalvelut	88
Strategia- ja kehittäminen	34
Talouspalvelut	3
Yleisten palvelujen toimiala	160
Yhteensä	636

Taulukko 8. Rekrytoinnit ammattinimikkeittäin

Tehtävänimike	Rekrytointien jakauma ammattinimikkeistä, joita eniten haettu ajalla 1.1.-31.3.2024				Palvelussuhteen laji		Palvelussuhteen tyyppi		Rekrytoinnin julkaisu	
	Rekrytoinnit	Työpaikat	Työsuhde	Virkasuhde	Vakinainen	Määräaikainen	Julkinen rekrytointi	Sisäinen rekrytointi		
Lähihoitaja	121	259	259	0	167	192	352	7		
Sairaanhoitaja	107	221	221	0	145	76	221	0		
Henkilökohtainen avustaja	40	40	40	0	39	1	40	0		
Sosiaalityöntekijä	24	40	1	39	32	8	33	7		
Sosiaaliohjaaja	18	18	1	17	12	6	18	0		
Psykologi	15	20	12	8	17	3	20	0		
Ohjaaja	17	35	35	0	26	9	35	0		

Vuoden 2024 alussa olleiden palvelussuhteiden haut painottuvat hoito- ja hoivatyöntekijöihin, sosiaalityöntekijöihin, psykologeihin ja ohjaajiin. Yllä olevassa taulukossa näkyvät haettavina olleiden palvelussuhteiden lukumäärät nimikkeittäin, joita eniten on haettu.

Taulukko 9. Nollahakua rekrytoinnit 1–3/2024 ammattinimikkeittäin

Nimike	rekrytointien lkm	haettavien tehtävien lkm
sairaanhoitaja	16	20
lähihoitaja	13	18
psykologit	6	10
lääkärit	6	6

Hakuja, joihin ei ole ollut yhtään hakijaa on alkuvuoden 2024 aikana ollut 52 kpl ja tässä on selkeää kasvua vuoteen 2023, jolloin näitä hakuja ensimmäisen kvartaalin aikana oli 36 kpl. Yllä olevassa taulukossa on jaoteltu nimikkeittäin lukumäärältään suurimmat.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.5 Talous ja investoinnit

1.5.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA, 1000 €	TA2024	Toteuma 1-3/2024	Poikkeama 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	260 668 764	57 050 237	-203 618 527	21,9
Myyntituotot	132 509 372	29 010 495	-103 498 877	21,9
Maksutuotot	85 636 167	20 718 340	-64 917 827	24,2
Tuet ja avustukset	28 734 237	4 638 497	-24 095 740	16,1
Muut toimintatuotot	13 788 988	2 682 905	-11 106 083	19,5
Valmistus omaan käyttöön	1 400 000	331 621	-1 068 379	23,7
Toimintakulut	-1 453 268 335	-357 968 798	1 095 299 537	24,6
Henkilöstökulut	-714 943 834	-163 994 448	550 949 386	22,9
Palvelujen ostot	-484 471 776	-124 356 785	360 114 991	25,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-128 495 218	-36 497 203	91 998 015	28,4
Avustukset	-32 012 303	-9 581 395	22 430 908	29,9
Muut toimintakulut	-93 345 204	-23 538 967	69 806 237	25,2
TOIMINTAKATE	-1 191 199 571	-300 586 940	890 612 631	25,2
Valtion rahoitus	1 204 931 666	301 214 601	-903 717 065	25,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 918 600	-1 294 466	11 624 134	10,0
Korkotuotot	2 200 000	1 393 970	-806 030	63,4
Muut rahoitustuotot	0	33 938	33 938	
Korkokulut	-15 100 000	-2 717 399	12 382 601	18,0
Muut rahoituskulut	-18 600	-4 976	13 624	26,8
VUOSIKATE	813 495	-666 806	-1 480 301	-82,0
Poistot ja arvonalentumiset	-37 862 765	-7 829 986	30 032 779	20,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-37 862 765	-7 829 986	30 032 779	20,7
Satunnaiset erät	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-37 049 270	-8 496 792	28 552 478	22,9
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	486 775	15 661	-471 114	3,2
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-36 562 495	-8 481 131	28 081 364	23,2

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Toimintatuottojen kertymä tammi-maaliskuulta oli 21,9 % talousarviosta. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot kasvoivat 7,3 % (3,874 milj.euroa). Vuoden 2023 tuottojen kertymästä puuttui asiakasmaksuja ja myyntituottoja mm. laskutusjärjestelmien käyttöönoton viivästymisen takia. Laskutus muilta hyvinvointialueilta oli 21,662 milj.euroa (23 % talousarviosta), joka oli 8,8 % (1,745 milj.euroa) suurempi verrattuna edelliseen vuoteen.

Toimintakulujen kertymä oli 24,6 % tammi-maaliskuulta talousarviosta. Toimintakulut olivat 6,4 % (24,328 milj.euroa) pienemmät edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2023 toteumassa oli mukana mm. koronan kertaeriä, jotka laskutettiin kunnilta. Vuoden 2023 toteumassa on mukana lomapalkkavelan muutos liian isona eränä, kirjaustapaa muutettu vuodelle 2024. Hoidot muilta hyvinvointialueilta oli 6,437 milj.euroa.

Tammi-maaliskuun taloudellinen tulos oli 8,481 milj.euroa alijäämäinen, kun edellisvuonna vastaavana ajankohtana tulos oli 87,404 milj.euroa alijäämäinen. Tuloksia ei voida verrata keskenään, sillä vuonna 2023 kirjanpito ei ollut alkuvuodesta vielä ajantasainen.

Kolmen kuukauden alijäämä oli 8,481 milj.euroa on 2,3 % kokonaiskuluista.

Valtion rahoituksen jaksotuksessa on käytetty valtiovarainministeriön 10.10.2023 julkistamaa arviota Pohjois-Savon hyvinvointialueen vuoden 2024 rahoituksesta.

Hyvinvointialueen talousarvion tuloslaskelmaosan sitovat tavoitteet ovat hyvinvointialueen toimintatuotot ja toimintakulut.

SITOVAT TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT	TA2024	Toteuma 1-3/2024	Poikkeama 1-3/2024	Tot.-%
Hyvinvointialueen toimintatuotot	262 068 764,00	57 381 857,94	-204 686 906,06	21,9
Hyvinvointialueen toimintakulut	-1 453 268 335,00	-357 968 797,96	1 095 299 537,04	24,6

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.5.2 Investoinnit

SITOVAT INVESTOINNIT, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Rakennusinvestoinnit	-47 250	-9 228	19,5
Laiteinvestoinnit	-18 733	-1 255	6,7
Sovellusinvestoinnit	-26 301	-2 729	10,4
Käyttöomaisuusarvopaperit	-50	0	0,0
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-92 334	-13 212	14,3

Rakennusinvestoinnit

Rakennusinvestoinnit toteutuivat tarkastelujaksolla 1–3/2024 pääosin suunnitellusti. Suurimmat käynnissä olevat rakennushankkeet ovat Uusi Sydän -projektin 3-vaihe sekä Lainesairaala –projekti. Uusi Sydän -projektin 3 –vaiheen on tarkoitus valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Osana Uusi Sydän -projektin kokonaisuutta on käynnissä Harjulan sairaalan osastotoimintojen integraatio-suunnittelu ja toimintojen siirtäminen KYS kampukselle. Lainesairaalan rakennustyöt ovat edenneet suunnitellusti ja muutot uuteen rakennukseen on tarkoitus toteuttaa toukokuun puolivälissä.

Investointeja vastaavien sopimusten osalta kilpailutusvaiheessa olevia hankkeita ovat Varkauden ja Siilinjärven perhe- ja vammaispalveluiden hankkeet. Lisäksi valmistelussa olevia hankkeita on mm. Kuopion, Siilinjärven ja Suonenjoen ikäihmisten asumishankkeet, Kuopion perhe- ja vammaispalveluhanke sekä Leppävirran pelastusasemahanke.

Laiteinvestoinnit

Investointisuunnitelmaan alun perin hyväksytyistä laiteinvestoinneista noin 30 % on käynnistynyt eli investoinnit ovat joko kilpailutusvaiheessa tai hankittu. Vuodelle 2024 suunnitellut investoinnit pyritään toteuttamaan loppuvuoden aikana, mutta osa hankinnoista viivästyy myös seuraavalle vuodelle. Investointien läpivientiä vuoden 2024 aikana haastaa viiveet hankintaprosessissa ja kilpailutuksissa, pitkät toimitusajat sekä henkilöresurssipula.

Sovellusinvestoinnit

Investointisuunnitelmassa ICT-investoinneille on vuodelle 2024 budjetoitu yhteensä 26 301 milj.euroa. ICT-investointeja on tammi-huhtikuussa 2024 käynnistetty yhteensä 13 280 milj.euroa edestä. Pääosin investoinnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

Pelastusinvestoinnit

Investointisuunnitelmaan 2024 hyväksytyistä kalustoinvestoinneista noin 80 % on käynnistynyt tai toteutunut. Kilpailutus on käynnistetty 20 %:n osalta. Vuodelta 2023 siirtyneet kalustoinvestoinnit ovat toteutumassa 100 %:sti.

SITOVAT INVESTOINNIT, Pelastustoimi, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Investointisuunnitelma 2024, kalusto	-1 520	-19	1,3
Vuodelta 2023 siirtyneet investoinnit, kalusto	-630	-157	24,9
PELASTUSTOIMEN INVESTOINTIMENOT YHT.	-2 150	-176	8,2

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.6 1TA20 Perhe- ja vammaispalvelut

Toiminta

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan palvelujärjestelmän uudistaminen (R3) on käynnistynyt vuoden vaihteessa jatkuen koko kevään ajan. Palvelujärjestelmä uudistamisessa on selvitetty toiminnan tuottavuuden ja kustannustehokkuuden edistämisen vaihtoehtoja pohjautuen palvelustrategiassa asetettuihin tavoitteisiin.

Johtamis- ja asiantuntijarakenteen yhteistoimintaneuvotteluissa on tarkasteltu perhekeskuspalveluiden organisoitumista ja johtamisrakennetta sekä muodostettu esitys organisoitumisesta vahvemmin palvelutuotantoa ja asiakasprosesseja tukevaksi. Perhekeskuspalveluiden uudella organisoitumisella pyritään vahvistamaan työryhmiä ja turvaamaan palvelutuotantoa.

Toimialan palvelutuotanto on liittynyt vahvasti mukaan uuden Saga-asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon ja valmistautumiseen on hankerahoituksen kautta organisoitu tukiresurssia.

Vammaispalveluissa on ISO 9001- standardin uudistamiseen liittyvä ulkoinen auditointiprosessi työllistänyt alkuvuoden aikana.

Toimialalla rekrytointihaasteita on ollut erityisesti sosiaalityöntekijöiden, psykologien ja ohjaajien rekrytoinneissa. Psykologivaje opiskeluhollossa on hankala ja tehtävistä on avoinna n. 45 %. Perhesosiaalityössä asiakasmäärät ovat sosiaalityöntekijöillä suuret vaihdellen 60–120 asiakasta/sosiaalityöntekijä.

Lastensuojelulain mukainen asiakasmitoitus muuttui 1.1.2024 lähtien; yhdellä sosiaalityöntekijällä voi olla enintään 30 lasta asiakkaanaan. Rekrytointitilanteen takia lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen toteutumisessa on ollut poikkeamia. Lisäksi laitoshuollossa on ollut yhden asiakaspaikan (91 hoitovuorokautta 31.3. mennessä) vaje resurssitilanteen takia alkuvuoden ajan.

Systeemisen lastensuojelun toimintamallin käyttöönottoa on pystytty edistämään alkuvuoden aikana yhden alueen osalta, toimintamallin mukainen toiminta on käynnissä 4/5 alueesta. Kuukausittaisilla asiakasmäärillä arvioiden kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä ei ole vähentynyt.

Perhekeskuspalveluissa on edetty palvelustrategian ja hyväksytyin perhekeskustoimintasuunnitelman mukaisesti edistään toimintakulttuurin uudistusta perhekeskusalueilla perhekeskusverkostoissa. Neuvolapalveluissa on edetty alueellisen neuvolapalvelusuunnitelman mukaisesti. Etäasiointia on edistetty ja neuvolapalvelujen keskitetty puhelinpalvelun uudistamisen suunnittelutyö on käynnistetty. Myös etäperhevalmennus on käynnistynyt. Yhteistyösopimus sosiaalipalvelujen ja varhaiskasvatuksen kanssa on päivitetty keskisellä alueella; mallia laajennetaan muille alueille. Opiskeluhollossa alueellisen yhteistyötyöryhmän alatyöryhmät ovat työskennelleet yhteistyösunnitelman edistämiseksi. Psykologisten tutkimuksien kriteerit on tuotettu sekä puheterapian lähetekriteerit.

Vammaispalveluissa on palveluseteli tullut uutena henkilökohtaisen avun järjestämistapana läntisellä ja eteläisellä alueella. Palvelusetelillä pyritään korvaamaan ostopalveluja ja etenkin käytössä ollut nk. tuettua työnantajamallia. Rai-toimintakyvyn arviointia on laajennettu kaikkiin päivätoiminnan yksiköihin. Virtuaalisen päivätoiminnan käyttöönottoa on valmisteltu.

Vammaispalveluiden päivätoiminnassa Pielavedellä sijainnut asiakasmäärältään pieni yksikkö on lakkautettu ja asiakkaat ovat siirtyneet 1.1.2024 alkaen päivätoimintaan Keiteleeseen yksikköön. Siirrolla on parannettu Keiteleeseen yksikön henkilöstöresurssissa aiemmin ollutta haavoittavuutta. Lisäksi

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

---

toimitilat vastaavat paremmin toiminnan edellytyksiä. Asiakkaat ovat olleet muutokseen tyytyväisiä palvelun sisällön monipuolistuessa.

Vammaisten asumispalveluiden kilpailutus on saatu käynnistettyä maaliskuussa 2024 ja uudet puitesopimukset ja mahdolliset yksittäisiä asiakkaita koskevat suoramarkintasopimukset eri palveluntuottajien kanssa saadaan voimaan 1.6.2024.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialueitasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin.

Perhe- ja vammaispalveluiden omavalvontaa toteutetaan palveluille määriteltyjen määräaikojen ja henkilöstömäärien seurannassa ja palveluista saatujen palautteiden käsittelyn sekä muistutuksien ja kanteluiden käsittelyn kautta.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä kolmessa toimialan johtoryhmän kokouksessa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman muokkauksien etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla, ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla talouden seuranta toteutetaan palvelualueiden toiminnassa palvelualue-, palveluyksikkö-, toimintayksikkö sekä perusyksikkötasoisesti. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitetty määrärajasidonnaisten avustusten toteuttamiseen ja tuottojen toteutumiseen. Toimintayksikkö ja perusyksikkötasoiset talousarviot on saatu muodostettua vasta kuluvalle vuodelle. Seurantatietojen arvioinnissa on hyödynnetty Controllerin osaamista aktiivisesti.

Palvelualueiden ja palveluyksiköiden johtotiimeissä on sovitusti mukana controller. Vuoden 2024 talousarvion toteuttamisen ennuste on käyty maaliskuussa läpi palveluyksikköjohtajien ja controllerin kanssa palveluyksiköittäin. Ennuste käydään controllerin kanssa läpi kuukausittain.

- **Varautuminen**

Toimialan vastuulla olevien valmiussuunnitelmien laatiminen on jatkunut ensimmäisen kolmanneksen aikana. Toimiala tulee osallistumaan vuoden 2024 aikana yhteensä 1 valmiusharjoitukseen. Akutit varautumistoimia on tehty erityisesti lakkotilanteesta ja polttoaineen saatavuuden osalta. Varautumisen aihekokonaisuutta käsitellään toimialan johtoryhmässä toukokuussa 2024.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen kuvauksista on laadittu 0 % ARC-järjestelmään; lastensuojelun ARC-kartan muutokset ovat toteutuksessa. Tiedonhallintalain edellyttämät prosessikuvaukset on laadittu toimialan palveluista. IMS-järjestelmään on viety erilaisia toimintaohjeita ja palveluiden palvelukuvauksia. Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta on käsitelty toimialan

---

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

johtoryhmässä helmi-maaliskuussa 2024. Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla on käynnistymässä kehittämishanke, jossa yksiköitä tuetaan prosessikaavioiden laadinnassa sekä IMS ja ARC järjestelmän käytössä.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä sopeutuksia sisältävän käyttösuunnitelman toimeenpano ja henkilöstövajeet. Perhepalveluissa ei toteudu lakisääteiset henkilöstömitoitukset lastensuojelun sosiaalityössä ja opiskeluhoillon psykologipalveluissa. Lisäksi perhepalveluiden palvelutuotanto ei ole pystynyt vastaamaan palvelutarpeeseen kaikilla alueilla etenkin lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluissa ja opiskeluhoillon psykologipalveluissa, joissa myös ostopalveluiden saatavuudessa on vaihtelua alueittain. Henkilöstövajeiden myötä sosiaalihuoltolain mukainen toiminta on vaarantunut, saapuneiden ilmoitusten käsittelyajoissa on ilmennyt viivästymistä (0–7 arkipäivää) ja myös palvelutarpeen arvioinnit ovat osassa alueista viivästyneet. Vammaispalveluiden osaamiskeskuksen psykologin virkojen rekrytointi on ollut haasteellista, mikä on vaarantanut palvelutuotannon lakisääteisten tehtävien, kuten tahdosta riippumaton erityishuollon vaativan tuen asiantuntijaryhmän, hoitamisen. Lisäksi merkittäviä rekrytointivaikeuksia on ollut vammaispalveluiden asumispalveluiden ohjaajien tehtäviin. Riskien pienentämiseksi on käytetty ostopalveluita ja vuokratyövoimaa sekä rekrytointilisää.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan tulojen toteuma on 25,6 % talousarviosta. Perhepalveluiden toimintatuottojen kertymä 23 % jää alle ajankohdan tasaisen kertymän. Sen sijaan vammaispalveluiden toimintatuotot ovat ylittyneet ja niiden arvioidaan toteutuvan loppuvuoden aikana vielä suurempana. Vammaispalveluiden alkuvuoden toimintatuottojen toteumasta puuttuu kuljetusten omavastuuosuuden laskutus.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan toimintamenojen toteuma on 27,7 % talousarviosta. Toimintamenoissa on muodostumassa ylitystä palvelujen ostoissa ja avustuksissa. Palvelujen ostoissa ylitystä muodostaa asiakaspalveluiden ostot sekä ICT-palvelut (mm. Sansia-välitysjärjestelmän kustannukset). Avustusten ylitys on lastensuojelulain mukainen taloudellinen tuki ja vammaispalveluiden omaishoidontuki.

PERHE- JA VAMMAISPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	8 600	2 205	25,6
Toimintakulut	-199 950	-55 345	27,7
Toimintakate	-191 350	-53 140	27,8

Palvelualueen toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla palvelutarve ja talousarvioon tehdyt leikkaukset haastavat talousarviossa pysymistä – toimialan palvelut on järjestettävä täysimääräisesti arvioiden tarpeen mukaisina (subjektiivinen oikeus). Toimialalla seurataan käyttösuunnitelman mukaisen talousarvion toimeenpanoa ja sopeuttamistoimenpiteitä. Taloudellisuus- ja tuottavuustoimenpiteiden toteutumista seurataan erillisseurannalla.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Mittarit ja tavoitteet

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Tavoitetaso	Riskiarvio	Toteuma 1-3	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita
1PA210 Perhepalvelut	Perhepalveluiden palvelualueen palveluiden välisen integraation vahvistaminen	Integraatiota edistävät toimintamallit on tunnistettu ja kuvattu - esim. palvelutarpeen arviointi, perhetyö, tukiperhetoiminta	Toimintamallit on kuvattu ja huolehdittu käyttöönotosta	Palveluiden välisen integraation epäonnistuminen vaikuttaa asiakaspalveluun epäsuotuisasti.	Perhepalveluiden palveluiden välisiä integraatioiden yhdyspintoja on tunnistettu.	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PL2122 Neuvolapalvelut	Lasten hyvinvoinnin ja kehityksen varhainen tukeminen tarjoamalla 2-vuotiaiden lasten perheille ja erityisesti perheille, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia, keskustelua ammattilaisen kanssa	Lapset puheeksi menetelmän ¹ käyttö 2-vuotiaiden lastenneuvola tarkastuksen yhteydessä (tarjotaan perheille mahdollisuutta keskusteluun)	60 % ikäluokan perheistä käy keskustelun	Menetelmäosaaminen, työntekijävaihdokset. Perheet eivät hyödynnä tarjottua mahdollisuutta.	Tarjottu 107 perheelle, pidetty 86 perheelle, joilla 2 vuotias lapsi (7,96%)	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Talous on tasapainossa.
1PL2157 Psykososiaalinen opiskeluhoito	Näyttöön perustuvan ohjaus- ja neuvontamenetelmän (6+1 kertaa) hyödyntäminen nuorten lievän tai keskivaikean masennuksen ehkäisyssä ja hoidossa.	IPC-menetelmän käyttö (Interpersonal counselling) ² 13–18-vuotiaiden nuorten kanssa työskennellessä opiskeluhoitoon (th.t. kuraattorit, psykologit) palveluissa.	yhteensä 300 käyntikokonaisuus kertaa.	Menetelmäosaaminen, työntekijävaihdokset. Nuoret hyödyntävät tarjottua mahdollisuutta.	24 käyntikokonaisuuskertaa toteutunut (8%)	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelu- palvelut	Lastensuojelun palvelutoiminta kehittyy ja vaikuttavuus lisääntyy systemaattisen lastensuojelun toimintamallin peruselementtien toteuttamisen edellytyksiä vahvistamalla.	Henkilöstön koulutuskattavuus ja alueellisen tiimitoimintamallin toteutuminen kaikilla viidellä alueella	Lastensuojelu- palveluiden alueilla on menetelmä käytössä 100 %. Työryhmissä vähintään 85 % koulutuskattavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus ja siihen liittyvät menetelmäosaamisen puutteet sekä vaikutukset tiimityöskentelyn toteuttamiseen.	80% 80%	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelu- palvelut	Lastensuojelussa kehitetään suunnitelmallista palvelutoimintaa ja avohuollon tukitoimia siten, että edellytykset viimesijaisen tuen tarpeiden (kodin ulkopuolelle sijoittaminen) ennaltaehkäisylle vahvistuvat	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä kaikista lastensuojelun asiakkaana olevista lapsista.	aleneva (syyskuu 2023 : 38 %)	Henkilöstön vaihtuvuuden ja saatavuuden uhatessa lastensuojelun toimintaedellytyksiä ennakoimattomuus ja jatkuvuuden hallinnan puutteet lisääntyvät, eikä tuen tarpeisiin kyetä vastaamaan oikea-aikaisesti: viimesijaisen palveluiden tarve lisääntyy.	38 %	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PL2170 Lastensuojelu- palvelut	Lastensuojelussa on käytettävissä riittävät henkilöstövoimavarat toiminnan lakisääteisyys ja palveluiden saatavuuden turvaamiseksi ja toiminnan jatkuvuutta voidaan hallita.	Lastensuojelun sosiaalisuudessa vakinaisesti täytetyt virat	90 %	Puutteet henkilöstön saatavuudessa johtavat rekrytointien pitkittymiseen sekä lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen ylittymiseen.	77 %	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Tavoitetaso	Riski-arvio	Toteuma 1-3	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita
1PA220 Vammaispalvelut	Tavoitteena on, että palvelujen järjestäminen perustuu yhdenmukaisesti arvioituun toimintakykyyn ja palvelutarpeeseen	RAI-toimintakykyarvioiden määrä vammaispalveluissa	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Menetelmäosaaminen. Työkalun soveltuminen vammaispalveluihin	kasvua 122 % (+ 95 arviointia)	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Tavoitteena mahdollistaa itsenäinen asuminen järjestämällä tuettua ja yhteisöllistä asumista asiakkaan toimintakykyyn mukaisesti	Vammaisten tuetun ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Erilaisten asumispalvelujen saataavuus ja sijoittuminen eri puolille hyvinvointialuetta	ennallaan	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten ympärivuorokautista asumista järjestetään palvelutarpeen mukaisesti	Vammaisten ympärivuorokautisen asumispalvelun asiakkaat	aleneva (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Ympärivuorokautisen asumispalvelun paikkojen sijoittuminen eri puolille hyvinvointialuetta	lievää kasvua	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten laitoshoidon ja kuntoutusta järjestetään palvelutarpeen mukaisesti	Vammaisten laitoshoidon ja -kuntoutuksen hoitopäivät	aleneva (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Laitoshoidon jälkeisten asumispalvelupaikkojen saataavuus	pitkäaikainen laitoshoidon vähennys 8,5 % (406 hoitopäivää)	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita
1PY2230 Vammaisten avopalvelut	Virtuaalisena päivätoimintana järjestetään monipuolista toimintaa erilaisen toimintakykyyn asiakkaille ja laajemmalle alueelle	Virtuaalisen päivätoiminnan asiakkaat	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Virtuaalisen päivätoiminnan vaatima teknologia ja sisällön luominen	Toiminnan laajentamisen pilotointi käynnistynyt, ei uusia asiakkaita	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa.

Osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2024

1.7 1TA30 Yleiset palvelut

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Yleisten palveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä kaikissa toimialan eri johtoryhmien kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla, ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmissä.

- **Varautuminen**

Varautumisen ja valmiussuunnittelun osalta toimialalla on käynnistetty toimenpiteitä ja toimialan vastuulla olevat valmiussuunnitelmat on tarkoitus päivittää huhtikuun loppuun mennessä. Toimiala on tulella osallistumaan vuoden 2024 aikana HVA yhteisiin valmiusharjoituksiin. Akutteja varautumissuunnitelmia on tehty mm. epidemioiden/lakkojen/polttoaineiden saatavuusongelmien/laajamittaiseen maahantulon varalle. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä tammikuussa- 2024.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen kuvaukset ja tiedonhallintalain edellyttämät prosessikuvaukset ARC-järjestelmään on kesken, mutta suunnittelutyö ohjeiden viemiseksi on aloitettu.

Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä tammikuussa 2024.

Valvonnassa tehtyjen havaintojen perusteella ja valvontaviranomaisten päätösten pohjalta mm lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita on käsitelty toimialan johtoryhmän lisäksi yleisten palveluiden lautakunnassa.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä henkilöstöresurssin riittävyys ja hoitotakuun toteutuminen kiireettömässä hoidossa, talousarvion riittävyys ja raamin ja käyttösuunnitelman mukaisen toiminnan toteutuminen sekä kriittisten toimintojen turvaaminen. Riskien pienentämiseksi on suunniteltu ostopalveluiden vähentämistä, henkilöstön tarpeen mukaista kohdentamista palvelutuotannossa, määräaikaisten sijaisten käytön vähentämistä ja johdon erityshuomion kiinnittämistä talouden hallintaan. Hallintatoimenpiteiden myötä riskitaso on saatu paremmalle tasolle. Riskienhallinnan kehittämistarpeeksi on edelleen tunnistettu tiivistää entisestään yhteistyö eri toimialojen välillä.

Osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2024

Peruspalvelut

Toiminta

Sote-keskuspalvelut

Henkilöstöresurssi haasteet ovat jatkuneet sote-keskuspalveluissa. Sote-keskuksissa on alkuvuonna yhteensä 39 avointa lääkärintervikaa, osa-aikaisuudet ja lakisääteiset poissaolot huomioiden vaje on 47 lääkäriä. Hoitotakuu kiireettömässä hoidossa (14 vrk) ei toteudu kaikissa sotekeskuksissa, sillä lääkäriresurssia kohdennetaan myös eri toimialojen sektorityöhön. Kiireellinen hoito pystytään antamaan hoitotakuusäännösten mukaisesti. Suun terveydenhuollossa on merkittävää asiakkuuksien jonoutumista etenkin keskisellä alueella. Ostopalvelujen hankintaan on kiinnitetty erityistä huomioita, joka näkyy osassa terveysasemia palveluja heikentävänä asiana.

Osastopalvelut

Osastopalveluiden toiminnassa on tapahtunut alkuvuoden 2024 aikana muutoksia. Joroisten osasto lakkautui terveydenhuollon yksikkönä 1.1.2024 ja Pielaveden osastotoiminnassa tehtiin määräaikainen toiminnanmuutos ajalle 1.1.-31.8.2024 henkilöstöresurssivajeen vuoksi. Pielaveden osasto toimii kyseisenä aikana lyhytaikashoidon yksikkönä ja toiminta järjestetään yhteistyössä ikääntyneiden palveluiden toimialan kanssa. Karttulan ja Varkauden osastojen potilaspaikat eivät ole käytössä täysimääräisinä johtuen henkilöstön resurssivajeesta.

Työikäisten sosiaalipalvelut

Alkuvuoden 2024 aikana on jatkettu vuonna 2023 aloitettua erityisasumispalveluiden kilpailutusprosessia. Käyttösuunnitelmassa 2024 vahvistettujen työpajojen toimintojen sopeuttaminen on aloitettu. Erityisasumispalveluiden oman toiminnan yksikön toimintaprofiilin muutokseen, ympärivuorokautisesta palveluasumisesta yhteisölliseksi asumiseksi, on tehty alustava suunnitelma. Työikäisten sosiaalipalveluista on osallistuttu aktiivisesti TE-uudistuksen valmisteluun osana yhteistyöverkostoa. Sosiaalityön henkilöstön vaihtuvuus ja saatavuus haastaa edelleen palvelutuotantoa.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Palveluyksiköiden talouden seuranta toteutuu säännöllisesti kuukausittain ja toteuttaa käsitellään palveluyksiköiden johtoryhmissä. Toimintaan liittyviä riskejä seurataan mm. Haipro ilmoitusten kautta. Henkilöstö- ja hankintapäätökset tehdään hallintosäännön mukaisesti.

- **Varautuminen**

Suuronnettomuus-, häiriö- ja poikkeusolojen valmiussuunnitelmia on edistetty palveluyksiköittäin. Yhteistä suunnittelua jatketaan palveluyksiköiden välillä.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Kaikkien palveluyksiköiden kohdalla prosessikuvauksien ja ohjeiden vieminen ARC-järjestelmään on kesken, mutta suunnittelutyö ohjeiden viemiseksi on aloitettu.

Talouden seuranta ja olennaiset poikkeamat talousarvioon

Peruspalveluiden kokonaistulos on talousarvion mukainen ensimmäisellä kvartaalilla. Toimintatuottojen toteuma (22 %) jää laskennallisen arvion alle (800 t€). Toimintatuottojen vertaaminen edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna on hankalaa, hyvinvointialueen alkuvaihe huomioiden ja

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

asiakaslaskutuksessa ilmenneiden viiveiden vuoksi. Maksutuotot kokonaisuutena ovat toteutuneet lähes ennakoidulla tavalla, lukuun ottamatta osastopalveluita.

Hankaloitunut henkilöstötilanne näkyy henkilöstökulujen toteumassa sekä osittain asiakasmaksukertymän toteumassa.

Toimintakulujen osalta kokonaisalitus on 1,4M€ (24 %). Palvelujen ostot ylittivät eniten esimerkiksi tukipalveluiden osalta, joista suurimpina laitoshuolto ja ravitsemus sekä laboratoriopalvelut. Tarvikkeet ja tavarat ylittivät kokonaisuutena noin 800 t€.

Osastopalveluiden osalta toimintatuottojen toteuma on 20 % ja toimintakulujen 23 %. Työikäisten sosiaalipalveluiden toimintatuottojen toteuma on 26 % ja toimintakulujen 22 %. Sotokeskus palveluiden toimintatuottojen toteuma on 22 % ja toimintakulujen 26 %.

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Merkittävin toimenpide on ostopalveluista luopuminen. Ostopalveluihin käytetään vain talousarvion mukaisia määrärahoja, jotka säästävät täyttämättömistä virka- tai tehtäväpohjista.

Henkilöstön optimaalinen käyttö ja kohdentaminen tarpeen mukaan. Sijaisten käytön minimoiminen.

Mittarit/tavoitteet

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-3
SOTE-keskus	<ul style="list-style-type: none"> Kiireettömän hoitoon pääsyn varmistaminen lain säättämässä rajoissa. Edistää terveyttä ja ehkäistä kansansairauksia. Vahvistaa peruspalveluiden palvelutarjontaa ja hoidonporrastusta. 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitoon pääsyn toteutumisaika (odotusaika) hoidon tarpeen arvioinnista (14 vrk) COC-indeksi (hoidon jatkuvuus) Etäpalveluiden käytön %-osuus kaikista käynneistä. Lähetteen määrä erityispalveluihin 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakassegmentaation käyttöönotto ja aktiivinen hyödyntäminen. Yhtenevän palvelutarpeen arvion kehittäminen ja käyttöönotto. Vastaanoton toimintamallien vertaaminen ja tarvittaessa yhdenmukaistaminen. Käytettävissä olevien resurssien hyödyntäminen alueellisesti. Hoitoketjujen ja Käypä hoito –suositusten yhteneväisen käytön lisääminen koko hyvinvointialueella. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitoonpääsyn toteutumisaika hoidon tarpeen arvioinnista (lääkärihoito, toteutuneet hoidot) ka 15,7 vrk. COC-indeksi vuonna 2023 Pohjois-Savossa 0,29. Etäpalveluiden käytön osuus 2,9% kaikista käynneistä. Lähetteen määrä erityispalveluihin 8529 kpl.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Organisaatiotas	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-3
Työikäisten sosiaalipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Edistää asiakkaiden itsenäistä selviytymistä Vastata asiakkaiden akuutteihin ennakoimattomiin taloudellisiin tarpeisiin. Varmistaa henkilöstöresurssin riittävyys laadukkaan ja vaikuttavan suunnitelmallisen sosiaalityön tuottamiseksi. Tukea asiakkaiden elämäntilannetta siten, että palvelutarve kevenee. 	<ul style="list-style-type: none"> Harkinnanvaraista toimeentulotukea (ehkäisevä ja täydentävä) saaneet kotitaloudet (lkm) Asiakasmäärä/ suunnitelmallisen sosiaalityön sosiaalityöntekijä (60) 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaan tilanteen kokonaisvaltaisen selvitystyön kehittäminen. Moniviranomaistyön ja moniammatillisen työskentelyn sekä ennaltaehkäisevän työntöteen kehittäminen. Palvelukuvausten ja hankintamuodon yhtenäistäminen. Henkilöstöresurssin kohdentaminen siten, että eri työntekijöiden ammattitaitoa voidaan hyödyntää parhaiten palveluprosessin eri kohdissa. Muistutuksiin ja kanteluihin vastataan 4 viikon kuluessa asian vireilletulosta ja niiden sisältöä seurataan. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<ul style="list-style-type: none"> Harkinnanvaraista toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä on samalla tasolla kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2023 (1542). Asiakasmäärä suunnitelmallisessa sosiaalityössä on 57-75 asiakasta/sosiaalityön tekijä.

Organisaatiotas	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-3
Osastopalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Ratkaista akuutti terveysongelma ja/tai tasapainottaa pitkäaikaissairaus niin, että potilas pystyy odotettavissa olevan toimintakykynsä mukaisesti mahdollisimman omatoimiseen ja osallistuvaan arkeen. Kehittää perus- ja vaativan tason osastokuntoutusta Kehittää elämän loppuvaiheen arvokasta hoitoa 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitajakset ja -päivät (lkm) Hoidetut asiakkaat (lkm) Hoitajakson keskipituus (12 vrk) HILMOon raportoidut hoidonaikaiset haittatapahtumat 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen palvelujärjestelmän yhteensovittamiseksi ja sujuvoittamiseksi erikois- ja perus- palveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Hoitotyön resurssien riittävyyden edistäminen työtehtäviä tarkentamalla ja muiden ammattiryhmien sekä kolmannen sektorin tuella. Potilastyössä olevien terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatillisen osaamisen vahvistaminen perehdytyksen sekä täydennys- ja jatkokoulutuksen avulla. Osastojaksojen vaikuttavuuden parantaminen ja seuranta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<ul style="list-style-type: none"> Hoitajaksoja yhteensä 2 757, joilla hoitopäivä yhteensä 33 975. Hoidetut asiakkaat 2 198 (lkm). Päättynneiden hoitajaksojen hoitajakson keskipituus oli 13,1 vrk. HILMOssa ei raportoituja hoidonaikaisia haittatapahtumia.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Erityispalvelut**Toiminta**

Toiminnan volyymit hoidettujen henkilöiden, läheteiden, toimenpiteiden, hoitopäivien ja hoitajaksojen osalta on taulukossa 1. Verrattuna vuoden 2023 samaan ajanjaksoon toiminnan volyyymeissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta.

	1–3/2024	1–3/2023
Hoidetut henkilöt	52 495	51 367
Lähetteet	26 320	27 085
Toimenpiteet	9 709	9 790
Hoitopäivät laskutuksesta	33 360	33 954
Hoitotaksot	10 864	11 458

Kiireettömään hoitoon pääsyssä yli 6 kk hoitoa odottaneiden määrä (31.3 2024) on 2236 potilasta ja vertailuna 1754 potilasta samalla hetkellä vuonna 2023. Valvira on edellyttänyt hoidon odotuksen saattamista lainmukaiselle tasolle 31.3 2025 mennessä.

Sisäinen valvonta

- **Talouden seuranta**

Suhteessa talousarvioon menot 1–3/2024 ovat 26 %. Henkilöstömenojen vertailu samaan ajanjaksoon 2023 ei ole suoraan mahdollista vuoden 2023 kertaerien (koronakorvaukset, lomapalkkavelka) takia. Tulojen osalta ulko hyvinvointialuemyynti on lähes tavoitteessaan talousarvioon verrattuna (23 %). Neurokeskuksen ulkokuntamynti on jäämässä hiukan alle tavoitteen (n.2-3 milj. euroa), koska leikkauskapasiteetin osalta joudutaan priorisoimaan hoitovelan purkua Valviran määräyksen mukaisesti ja tavoite oli asetettu korkeaksi. Asiakasmaksuissa ollaan hieman alle tavoitteen (22 %) verrattuna talousarvioon.

- **Varautuminen**

Suuronnettomuus-, häiriö- ja poikkeusolojen valmiussuunnitelmia on ajantasaistettu. Toimintayksiköiden vastaavat ylilääkärit vastaavat osaltaan päivittämistyöstä, joka on jatkuvaa.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Palvelu- ja prosessikuvausten tekeminen ARC järjestelmään on kesken.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024
Mittarit/tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-3/2024
<ul style="list-style-type: none"> Tehostaa leikkaustoimintaa ja sen johtamista Käyttää lisälmen ja Varkauden sairaalatoiminta täysimääräisesti paikallispuudutuksessa tapahtuvassa kirurgiassa Poliklinikka toiminnan uudistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnallinen mittari: >6 kk hoidon takia jonottaneiden määrä erikoisaloittain Taloudellinen mittari: >6 kk jonottaneiden jononpurkuun käytetty rahoitus eriteltynä: <ul style="list-style-type: none"> ostopalvelu palveluseteli poikkeuksellinen ylityö tai Järvi-Suomen Terveys Oy:n kautta ostettu palvelu valinnanvapautta käyttäneet Lyhytjälkihoitoisen (ei vuodeosastohoitoa) kirurgian osuus kokonaisleikkaustoiminnasta erikoisaloittain 	<ul style="list-style-type: none"> Oman leikkaustoiminnan lisääminen ja leikkausjonojen purku: <ul style="list-style-type: none"> päiväaikaisen toiminnan lisääminen Leikkaustoiminnassa tavoitellaan prosessien uudistamista erikoisaloittain erityisesti nostamalla lyhytjälkihoitoisen kirurgian (ei vuodeosastohoitotarvetta leikkauksen jälkeen) osuutta joka nykyisellään on noin 40 % kaikesta kirurgiasta. Kiireettömään erityispalvelujen poliklinikkatoimintaan tehdään kokonaistarkastelu ja työnjaon/hoidon porrastuksen uudelleen arviointi. Tavoitteena on vähentää erityispalvelujen poliklinikkatoimintaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita Talous on tasapainossa. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiireettömään hoitoon >6 kk jonottaneiden määrä on 1968 kpl. Jonottaneiden taloudellinen mittari eriteltynä tuotantomuodotain ei ole valmis. LYHKKI kirurgian osalta kapasiteettia lisätty KYSssä huhtikuun alkupuolella. Taloudellinen mittari: >6 kk jonottaneiden jononpurkuun käytetty rahoitus: <ul style="list-style-type: none"> ostopalvelu; ei toimintaa tällä hetkellä palveluseteli; 342.000 € poikkeuksellinen ylityö; ei toimintaa pyyt:nä Järvi-Suomen Terveys Oy:n kautta ostettu palvelu; 110.105 € valinnanvapaus; tietoa ei saatavilla

Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Toimenpiteet	Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteutunut 1-3/2024
<ul style="list-style-type: none"> Varmistaa että ikääntyneiden hoito tapahtuu oikeassa paikassa 	<ul style="list-style-type: none"> Erityispalvelujen ja peruspalvelujen vuodeosastoilla sosiaalihuoltolain mukaiseen asumis- ja kotihoitoon tai sen arviointiin odottavien potilaiden määrä 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisen tilannekuvan ylläpitäminen palvelujärjestelmän yhteensovittamiseksi ja sujuvoittamiseksi erikois- ja perus- palveluiden sekä ikäihmisten palveluiden kanssa. Rakenneuudistus 		<ul style="list-style-type: none"> Säännöllistä raportointia potilasmääristä ei ole saatavissa. Päivittäisseurannan mukaisesti erityispalveluissa on päivittäin noin 10-20 ja peruspalveluissa 150 sosiaalihuoltolain mukaiseen arviointiin, kotihoitoon, asumispalveluyksikköön odottavia tai paikan jo omaavia potilaita.
<ul style="list-style-type: none"> Vuodeosastotoiminnan tehostaminen ja integraation parantaminen Rakenneuudistuksen tavoitteena on terveydenhuollon vuodeosastoilla keskittyä lyhytjälkihoitoisiin hoitojaksoihin niin erikois- kuin peruspalveluiden vuodeosastoilla 	<ul style="list-style-type: none"> Erityispalvelujen vuodeosastohoitoksojen ja hoitopäivien määrän kehitys erikoisaloittain jaoteltuna päivystyksellisiin ja ei-päivystyksellisiin 	Yllä		Erillinen taulukko alla

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Yli 6 kuukautta jonottajien määrä / lkm

Erikoisala	1/2024	2/2024	3/2024
Yhteensä	1968	1948	2012
suu- ja leukakirurgia	12	9	4
hammas-, suu j leukasairaudet	27	25	31
korva-, nenä- ja kurkkutaudit	155	154	163
silmätaudit	111	110	138
naistentaudit	2	2	5
neurokirurgia	25	30	39
verisuonikirurgia			1
urologia	54	58	63
plastiikkakirurgia	34	32	32
ortopedia ja traumatologia	843	797	757
lastenkirurgia	5	5	4
käsikirurgia	117	132	171
gastroenterologia	582	593	603
kirurgia	1	1	1

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Ei päivystykselliset ja päivystykselliset erikoisaloittain. Taulukko ei sisällä Varkauden ja Iisalmen hoitajaksoja ja hoitopäiviä.

Erikoisala	Uranus/Kys	TAMMI-MAALISKUU 2024	
		hoitajaksoja	hoitopäiviä
Yhteensä		6681	26101
sisätaudit	ei-päivystyksellinen	33	56
sisätaudit	päivystyksellinen	813	2458
gastroenterologia	ei-päivystyksellinen	46	93
gastroenterologia	päivystyksellinen	615	1866
kliininen hematologia	ei-päivystyksellinen	27	193
kliininen hematologia	päivystyksellinen	38	156
kardiologia	ei-päivystyksellinen	48	121
kardiologia	päivystyksellinen	406	1501
nefrologia	ei-päivystyksellinen	2	15
nefrologia	päivystyksellinen	2	13
kirurgia	ei-päivystyksellinen	1	1
kirurgia	päivystyksellinen	71	112
käsikirurgia	ei-päivystyksellinen	3	3
käsikirurgia	päivystyksellinen	4	4
lastenkirurgia	ei-päivystyksellinen	19	26
lastenkirurgia	päivystyksellinen	66	117
ortopedia ja traumatologia	ei-päivystyksellinen	64	96
ortopedia ja traumatologia	päivystyksellinen	427	1170
plastiikkakirurgia	ei-päivystyksellinen	21	53
plastiikkakirurgia	päivystyksellinen	58	320
sydän- ja rintaelinkirurgia	ei-päivystyksellinen	39	161
sydän- ja rintaelinkirurgia	päivystyksellinen	78	410
urologia	ei-päivystyksellinen	21	47
urologia	päivystyksellinen	117	273
verisuonikirurgia	ei-päivystyksellinen	19	75
verisuonikirurgia	päivystyksellinen	58	231
neurokirurgia	ei-päivystyksellinen	57	125
neurokirurgia	päivystyksellinen	236	892
naistentaudit	ei-päivystyksellinen	114	194
naistentaudit	päivystyksellinen	120	397
perinatologia	ei-päivystyksellinen	112	398
perinatologia	päivystyksellinen	345	924

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Erikoisala	Uranus/Kys	TAMMI-MAALISKUU 2024	
		hoitajaksoja	hoitopäiviä
lastentaudit	ei-päivystyksellinen	41	138
lastentaudit	päivystyksellinen	307	554
neonatologia	ei-päivystyksellinen	2	5
neonatologia	päivystyksellinen	51	548
hematologia	ei-päivystyksellinen	50	238
hematologia	päivystyksellinen	9	70
silmätaudit	ei-päivystyksellinen	17	40
silmätaudit	päivystyksellinen	33	73
korva-, nenä- ja kurkkutaudit	ei-päivystyksellinen	13	43
korva-, nenä- ja kurkkutaudit	päivystyksellinen	72	164
hammas-, suu ja leukasairaudet	ei-päivystyksellinen	5	6
hammas-, suu ja leukasairaudet	päivystyksellinen	4	4
suu- ja leukakirurgia	ei-päivystyksellinen	8	8
suu- ja leukakirurgia	päivystyksellinen	8	11
ihotaudit ja allergologia	ei-päivystyksellinen	3	9
ihotaudit ja allergologia	päivystyksellinen	24	100
syöpätaudit	ei-päivystyksellinen	98	325
syöpätaudit	päivystyksellinen	134	690
psykiatria	ei-päivystyksellinen	78	641
psykiatria	päivystyksellinen	405	4594
nuorisopsykiatria	ei-päivystyksellinen	6	151
nuorisopsykiatria	päivystyksellinen	72	955
lastenpsykiatria	ei-päivystyksellinen	16	371
lastenpsykiatria	päivystyksellinen	42	515
neurologia	ei-päivystyksellinen	17	28
neurologia	päivystyksellinen	414	962
lastenneurologia	ei-päivystyksellinen	15	31
lastenneurologia	päivystyksellinen	1	1
keuhkosairaudet	ei-päivystyksellinen	5	9
keuhkosairaudet	päivystyksellinen	164	821
yleislääketiede	ei-päivystyksellinen	75	453
yleislääketiede	päivystyksellinen	412	1042

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Erikoisala	Uranus/Kys	TAMMI-MAALISKUU 2024	
		hoitojaksoja	hoitopäiviä
Somaattinen	ei-päivystyksellinen yhteensä	975	2990
	päivystyksellinen yhteensä	5087	15884
Psykiatria	ei-päivystyksellinen yhteensä	100	1163
	päivystyksellinen yhteensä	519	6064
josta			
lastenpsykiatria	ei-päivystyksellinen	16	371
lastenpsykiatria	päivystyksellinen	42	515
nuorisopsykiatria	ei-päivystyksellinen	6	151
nuorisopsykiatria	päivystyksellinen	72	955
psykiatria	ei-päivystyksellinen	78	641
psykiatria	päivystyksellinen	405	4594
Yhteensä	ei-päivystyksellinen yhteensä	1075	4153
	päivystyksellinen yhteensä	5606	21948

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Ostopalveluissa on isoja alkuvuoden kertaeriä (päihdepalvelusäätiö), jonka vuoksi toteumavertailua ei voida yksiselitteisesti tehdä. Ostopalveluissa on havaittavissa selkeät ylityspaineet. Toimenpiteitä edellyttäviä ostopalvelujen ylityksiä on mm laboratorionäytteissä. Aineiden ja tarvikkeiden tulevat ylittämän talousraamin ja niiden osalta tarkastelu erityisesti suoraostojen osalta on menossa. Erityis- palveluissa on ollut potilasturvallisuuden näkökulmasta tarve poikkeuksellisen lisätyön teettämiseen välttämättömän ja kiireellisen diagnostiikan turvaamiseksi radiologiassa, patologiassa ja kliinisellä fysiologialla. Lisäksi yli 6 kk hoitoa jonottaneiden ja hoitotakuun ylittäneiden potilaiden jononpurkua toteutetaan henkilöstön ostopalveluna in-house yhtiön kautta omissa tiloissa silmätaudeilla.

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Erityis- palveluiden käyttösuunnitelma on hyväksytty yleisten palveluiden lautakunnassa 29.2.2024, jonka jälkeen on käynnistetty käyttösuunnitelmassa kuvatut konkreettiset toimenpiteet.

YLEISET PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	156 000	35 443	22,7
Toimintakulut	-602 399	-154 338	25,6
Toimintakate	-446 399	-118 895	26,6

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.8 1TA51 Ikääntyneiden palvelut

Toiminta

Alkuvuoden aikana hallinnollisesti pääpaino on ollut käyttösuunnitelmassa esitettyjen sopeutustoimien toimeenpanon suunnittelu ja käynnistäminen, joista keskeisimpinä voi todeta kotihoidon asiakastuntien vähentämistavoite, asumispalvelupaikkojen vähennyssuunnitelma ja omaishoidon tarkennettujen myöntämisperusteiden toimeenpano. Ympäri vuorokautisen asumispalvelun hankinta saatiin vietyä loppuun ja tavoite sen kattavuuden parantamiseksi toteutui. Palvelujärjestelmään liittyvä suunnittelutyö ja Yt-prosessin toimeenpano toimialueella on osaltaan vienyt merkittävästi hallinnollista työaikaa.

Palvelutuotanto on toteutunut pääsääntöisesti suunnitellusti. Työntekijöiden saatavuusongelmat jatkuvat vaikeuttaen palvelujen järjestämistehtävää. Palvelujen saatavuudessa ei oleellista muutosta. Palvelutarvearvio saadaan toteutettua pääsääntöisesti lain säätämässä 7 vrk aikaikkunassa. Ja palvelut järjestyvät myös pääsääntöisesti 3 kk aikaikkunassa Asumisen järjestelyiden osalta aika ylittyy noin 80 asiakkaan osalta (31.3.2024 tilanne).

Yhdeksän muistipoliklinikan osalta asiakkaat ovat päässet lääkärin ja hoitajan ensi- ja kontrollikäynneille oikea-aikaisesti suunnitellussa aikataulussa. Varkauden ja Leppävirran osalta geriatriin työn siirto vuodeosastolle aiheuttaa viiveitä muistipotilaiden hoitoon pääsyyn maaliskuusta alkaen loppuvuodeksi.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman hankekokonaisuudet ovat käynnistyneet lääkeautomaatti- ja etähoivahankkeita lukuun ottamatta suunnitelmien mukaisesti. Näiden käynnistyminen on viivästynyt kilpailutusprosessien pitkittymisestä johtuen. Asumisen lyhythoidon kehittämisen osalta hankkeen aloitus viivästynyt yt-prosessin vuoksi.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Ikääntyneiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit, häiriötilanteisiin varautuminen sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin. Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteiden etenemistä on kommentoitu seuraavissa kappaleissa.

- **Talous**

Alkuvuoden aikana toimiala yhdessä controllerin kanssa on valmistellut keskeisimpien käyttösuunnitelman mukaisten sopeutustoimien erillisseurantaa. Talouden toteumaa raportoidaan osavuositarkastusten lisäksi osana ennusteraportointia. Toiminnallisten muutosten etenemistä arvioidaan myös osana taloudellisuus- ja tuottavuusraportointia.

Talouden seuranta jalkautuu linjaorganisaation mukaisesti johdolta yksikötasolle. Toimivaltuuksien noudattaminen toteutuu osana päätösprosessien seurantaa eri tasoilla. Talouden toteuma on kommentoitu tässä osavuositarkastuksessa. Toimivaltuuksien osalta toimivallan ylityksiä ei ole todettu.

Osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2024

- **Varautuminen**

Varautumisen suunnittelua on tehty linja johdon toimesta liittyen erillisiin ajankohtaisiin teemoihin (lakko/polttoaineiden saanti). Varautumissuunnittelun edistämiseen liittyvää resurssointia pyritään parantamaan osana YT-prosessia vahvistamalla johdon tukena olevaa asiantuntija työtä. Valmius-suunnitelman työstämistä on edistetty osana normaalia johtamisrakennetta.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimintatapojen ja –mallien yhtenäistäminen on kesken ja vaatii vielä paljon työtä. Palvelu- ja prosessikuvaukset kuvataan harmonisointityön yhteydessä.

Prosessien kuvaaminen on aloitettu ja työskentely etenee toimintamallien yhtenäistämisen ja uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönoton edetessä vuoden 2024-2025 aikana. Tällä hetkellä ARC-järjestelmään on laadittu ikääntyneiden palveluissa yksittäisiä toiminnankuvauksia.”

Toimialan riskit ja omien sisäisen valvonnan painopisteiden eteneminen

Toimialan merkittävimpänä riskinä esille nousee sopeutuksia sisältävän käyttösuunnitelman toimeenpanoon liittyvät aikatauluhaasteet ja lainsäädännön reunaehtojen toteutumisen asettaman rajoitteet (hoidon saatavuus/jonotus) Myös henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat näyttäytyvät edelleen merkittävänä riskinä palveluiden järjestämisen näkökulmasta. Nyt käynnissä oleva muutosvaihe sijaishallinnan toimintamallissa muodostaa riskin sijaishankinnalle ja –hallinnalle niin kotihoitossa kuin asumisessa

Esihenkilöstön kuormittuneisuus ja työmäärä eri tasoilla edelleen hidastaa hallinnollisten prosessien etenemistä. Uuden sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon liittyy edelleen monia ratkaisemattomia ongelmia, jotka voivat nousta merkittäviksi riskeiksi palvelutuotannon näkökulmasta

Omavalvontasuunnitelmien työstäminen hyvinvointialueen ohjeiden mukaisesti on aloitettu. Työn eteneminen pyritään varmistamaan lisä resurssoinnilla.

Asiakasohjauksen sisäisen valvonnan painopisteet on asetettu tunnistuen kriittiset toiminnot ja poikkeamat, jotka vaativat kehittämistoimia. Korjaavia toimenpiteitä ja kehittämistoimia kohdennetaan omaishoidon tuen palkkioiden maksatuksen oikeellisuuden varmistamiseen ja omaishoidon tuen seurantakäytien toteutumiseen vuosittain, sosiaalisten etuuksien ajantasaisuuteen, oikea-aikainen päätöksentekoon ja sosiaalityöntekijän rooliin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaisen palveluprosessissa.

Asumispalvelujen sisäisen valvonnan painopistealueet ovat henkilöstömitoituksen toteutuminen sekä välittömän ja välillisen työn määrä yksiköissä. Henkilöstömitoitusta on tarkasteltu säännöllisesti ja asiakasmäärää on laskettu tarvittaessa. Viikoittainen tilannekuvan raportin toimivuus on ollut hyvä.

Kotiin annettavien palveluiden sisäisen valvonnan painopistealueiksi on tunnistettu kotihoidon asiakkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisten tuntien suunnitelman ja toteuman välisen eron seuraaminen. Asiakkaiden saaman palvelun tuntimäärää tarkastellaan myös palveluluokittain, mikä määräytyy asiakkaan hoitoisuuden ja toimintakyvyn mukaisesti. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkastelussa on henkilöstön välittömän asiakastyön osuuden seuranta.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tulojen toteuma on 23,1 % talousarviosta. Tulojen toteumassa viivettä liittyen tulosidonnaisten asiakasmaksupäätösten tulokset aikatauluun.

Toimintamenojen toteuma 23,9 % Henkilöstökulu toteuma on 22 % talousarviosta. Henkilöstökulut ei jaksotu tasaisesti vaan kesäaikaan henkilöstökulujen odotetaan kasvavan. Avustusten toteuma on 35 %, mikä selittyy pääosin omaishoitopalkkioiden kertymisellä. Kokonaisuutta ja mahdollisia toimenpiteitä analysoidaan, mutta on oletettavaa, että sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta omaishoitopalkkiot ylittyvät.

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	52 200	12 072	23,1
Toimintakulut	-290 600	-69 497	23,9
Toimintakate	-238 400	-57 425	24,1

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Keskeistä on kyetä turvaamaan hallinnollinen tuki käyttösunnitelman mukaisen talousarvion toimeenpanoon ja sen vaatimien sopeuttamistoimenpiteiden käytännön toteuttamiseen ja niiden seurantaan. Tavoitteiden toteutumista seurataan sopeutustoimien erillisseurannalla.

Tavoitteet/mittarit

Mittarit	Tavoitetaso	Toteuma 1-3/2024
Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v *)	4,5	4,4
Perhehoidon hoitopäivien määrä ikääntyessä	10 000	809
Perhehoidon asiakasmäärä ikääntyneissä, **)	50	10
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Ympäri vuorokautinen asuminen	6,7	7,8
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Yhteisöllinen asuminen	2,0	0,0
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Laitoshoido	0,1	0,5
Säännöllisen kotihoidon peittävyys, % yli 75 v., ***)	16,0	9,2

*) Omaishoidon asiakkaat: Voimassa olevat päätökset

**) Perhehoidon luvut kumulatiivisia

***) Kotihoito: THL:n mukainen kumulatiivinen luku

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-3/2024
Kannustamme ja tuemme asiakkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen.	Toteutuu. Strategisia tavoitteita edistämme tuottavuus-taloudellisuusohjelman eri hankkeissa, uuden palvelujärjestelmän suunnittelussa ja valmistelussa olevassa vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisessa suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi.
Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat.	
Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita.	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta.	
Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä.	
Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita.	
Talous on tasapainossa.	

Osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2024

1.9 1TA61 Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

Toiminta

Pelastustoiminta:

Pelastustoiminta on toteuttanut palveluntuotantoa palvelutasopäätösasiakirjan yleisperiaatteiden mukaisesti. Painopisteitä ovat olleet lakisääteiset tehtävät sekä toiminnan uudelleen organisointi varallaolon sekä työajan muutoksista johtuen. Pelastusasemien henkilöresurssi on ollut vajaa.

Onnettomuuksien ehkäisy:

Onnettomuuksien ehkäisyn resursseissa on ollut henkilövajaus, jotka ovat vaikuttaneet asiakkaiden saamaan palvelun laatuun sekä palveluiden suoritemääriin.

Ensihoito:

Ensihoitoa on toteutettu painopistevuoroilla ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti. Ensivastetehtävät ovat nousseet runsaasti verran viime vuoden samaan seurantajaksoon verrattuna. Alueensihoitajatoimintaa on jatkettu.

Pelastustoimen varautuminen:

Pelastustoimen varautumisessa on ollut merkittävä henkilövajaus ja valmiussuunnittelussa on korjausvelkaa. Pelastustoimen johtokeskusvalmiuksia ja vastesuunnittelua on päivitetty, keskeisten suunnitelmien päivittäminen on kesken.

Hyvinvointialueen varautuminen:

Konsernihallinnon varautumista ja valmiutta on edistetty ja käsitelty hyvinvointialueen työryhmissä sekä päivitetty valmiussuunnitelmia ja valmisteltu valmiusharjoitus.

Turvallisuuspalvelut:

Turvallisuuspalveluiden keskeisenä painopisteenä positiivisen turvallisuuskulttuurin luominen koko hyvinvointialueelle. Taloudellinen tilanne ei ole mahdollistanut riittävää resurssointia mm. vartiointin järjestämiseen ja turvallisuusjärjestelmien ylläpitoon.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Toimialan valvonnan painopisteiksi on määritelty pelastusasemien varallaolon päättymiseen liittyvä pelastustoiminnan suorituskyvyn muutosten tarkastelu sekä pelastustoimen omavalvonnan kehittäminen kiinteäksi osaksi arjen palveluntuotantoa.

- **Talouden seuranta**

Talouden seuranta on toteutettu esihenkilöiden toimesta toimintayksikkötasolla sekä tunnusluvut on käsitelty kaikissa toimialan johtoryhmän kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu.

- **Varautuminen**

Varautumisen ja valmiussuunnittelun osalta konsernipalveluilla ja toimialalla on tunnistettu kehittämistarpeita lakisääteisten valmiussuunnitelmien osalta, joiden osalta myös Itä-Suomen aluehallintovirasto on kiinnittänyt huomiota.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

- Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen ylätasoinen kuvauksista on laadittu 99 % ARC-järjestelmään (1-vaihe). Palvelu- ja prosessikuvauksien laadinnan kokonaisuutta ja aikataulua on käsitelty toimialan johtoryhmässä maaliskuun ja huhtikuun 2024.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

1000 EUR	Ta2024	Tot. 3/2024	Tot.%	Ennuste	Enn.%
TOIMINTATUOTOT	3 200	432	14 %	2 762	86 %
TOIMINTAKULUT	-29 950	-7 382	25 %	-31 626	106 %

Toimintatuotoissa talousarvion raamiin merkittävä 0,575 milj. euroa, ei täysimääräisesti pystytä saavuttamaan ennusteen mukaan.

Toimintakuluissa henkilöstökulujen arvioidaan toteutuvan 1,210 milj. euroa talousarviota suurempina. Henkilöstökulujen ennusteissa on huomioitu mm. järjestelyvaraerän vaikutus, hoitotason ensihoitajille 1.2.2024 alkaen maksettu lisä, sopimushenkilöille suunniteltu aktiivisuusraha sekä henkilösivukulujen talousarviota pienemmät prosentit, joita ei voitu huomioida talousarvion yhteydessä.

Palvelujen ostojen arvioidaan toteutuvan 0,469 milj. euroa talousarviota suurempina. Palvelujen ostojen ennusteissa on huomioitu mm. tietohallinnosta siirtyneet virve-käyttökustannukset sekä vartiointipalvelujen arvioitu ylitys. Pohjois-Savon hyvinvointialueen sisäisten ohjeiden mukaisesti toimintakuluihin arvioidaan siirtyvän talousarviomuutoksilla 1,239 milj. euroa.

Ensihoitopalveluun sisältyvän Sote-sopimuksen palkkahinnoitteluliitteet muuttuivat valtakunnallisesti vuoden 2024 alusta ja palkat maksetaan takautuvasti 1.2.2024 lähtien. Hoitotason ensihoitajat ovat terveydenhuollon erityisasiantuntijoita, ja nimikemuutos korottaa peruspalkkaa noin 143 euroa/henkilö/kuukausi.

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

PELASTUSTOIMI JA TURVALLISUUSPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	3 200	432	13,5
Toimintakulut	-29 950	-7 382	24,6
Toimintakate	-26 750	-6 950	26,0

Talouden ennustetta ja toteutumista seurataan kuukausittain palveluyksiköittäin ja toimintayksiköittäin esihenkilöiden toimesta.

Pelastustoiminta on laskennallisesti sopeuttanut pelastusasemien henkilövahvuutta 24 htv:n osalta. Sopeutustoimenpiteet kohdistuvat Kiuruveden, Lapinlahden, Nilsiän, Leppävirran, Suonenjoen ja Varkauden pelastusasemille. Sopeutustoimenpiteet konkretisoituvat vaiheittain vuoden 2024 aikana.

Osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2024

Turvallisuuspalvelut on karsinut vartiointisopimusten sisältöä ja siirtänyt mm. hälytys- ja tilausvartiointikustannuksia yksiköille. Turvatekniikkaan liittyviä elinkaarivaihtoja ei ole tehty ja varustehankintoja on sopeutettu talousarvion mukaiseksi.

Mittarit

Mittarit	Tavoitetaso	Toteuma 1-3/2024
Pelastustoiminnan tehtävämäärä	4 050	873
Yksiköiden yhteenlaskettu henkilömäärä pelastustoiminnan tehtävässä	5	5
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika (mediaani)	9:15 min	8:43 min
Palotarkastusten valvontasuunnitelman toteutuminen (valvontakohteet A1-A8, hoito- ja huoltolaitokset, omavalvontakohteet)	100 % 1.900	12% 230
Turvallisuuskoulutukseen ja -viestintään osallistuneet henkilöt	41 000	11 973

Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-3/2024
<ul style="list-style-type: none"> Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. Talous on tasapainossa. 	<ul style="list-style-type: none"> * Pelastustoimi on ihmisten turvallisuudelle tärkeä toimija * Pelastustoimen palvelut toteutuvat riskeiltään samankaltaisilla alueilla yhdenmukaisesti * Pelastustoimen palvelut tuotetaan vaikuttavasti lähipalveluna * Pelastustoimen palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti

Osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2024

1.10 1TA11 Konsernihallinto

Toiminta

Toimielinorganisaatio

Toimielinorganisaation osalta työskentely on ollut suunnitelmallista raportointijaksolla 1-3/2024. Toimielimet ovat pääsääntöisesti noudattaneet laadittua kokousaikataulua. Toimielinorganisaatio käsittää aluevaltuuston ja aluehallituksen lisäksi lautakunnat (4), lautakunnan alaiset jaostot (3), jaostot (3), tarkastuslautakunnan ja muut vaikuttamistoimielimet.

Strategisten hankkeiden myötä on saatu edistettyä luottamushenkilöille hankitun Aimoa -sähköisen asiointipalvelun käyttöönottoa, joka on raportointijaksolla saatu päätökseen ja palvelu on valmis käytettäväksi. Aimoa palvelee luottamushenkilöitä digitalisoimalla ja yhtenäistämällä ilmoitus- ja korvausasioiden käsittelyprosessin. Lisäksi on käynnistetty projekti toimielinorganisaation kehittämiseksi yhdessä FCG:n kanssa. Projektissa arvioidaan hyvinvointialueen nykyistä toimielinjärjestelmää sekä tuotetaan tietoa toimielinrakenteen ja toimielinten tehtävien kehittämistä varten sekä laaditaan vaihtoehtoisia malleja.

Omistajaohjaus ja sisäinen valvonta

Palvelualueen toiminta on ollut talousarvion mukaista ja nettokustannusten toteuma 22,4 prosenttia talousarviossa arvioidusta, eikä erityisiin korjaaviin toimenpiteisiin ole tarvetta.

Viestintä ja markkinointi

Pohjois-Savon hyvinvointialueen alkuvuosi keskittyi paitsi toimivien sisäisten käytäntöjen ja tehtävänjaon kehittämiseen, myös intensiiviseen viestintä- ja markkinointityöhön henkilöstölle ja alueen asukkaille. Jo yt-neuvottelujen ollessa käynnissä tehtiin viestinnässä sisäistä arviointia siitä, mikä olisi palvelutoimialoja nykyistä paremmin palveleva toimintamalli. Näin alkuvuonna tehtiin jo valmistelua yt-neuvotteluiden puitteissa päätetystä kumppanuusmalliin siirtymisestä, joka viestinnässä näkyy mittavina tehtäväkuvien muutoksina. Alkuvuonna käytiin säännöllisesti keskusteluja koko yksikön sisällä uusista tehtäväkuvista, vastuualueista ja toimintamalleista. Omaa toimintaa ja sen tehokkuutta arvioitiin laajasti.

Viestintä- ja markkinointipalveluiden sisäisen arviointityön ohella oli alkuvuosi myös perustehtävien osalta kiireistä aikaa. Verkkosivuilla vietiiin loppuun kehittämisprojekteja IsteKin kanssa ja valmisteltiin uusia. Vuoden ensimmäisen kolmanneksen aikana hyvinvointialueen verkkosivuilla oli hiukan yli 403 000 vierailua ja suosituimpia sivuja olivat yhteystiedot (n. 48 000 käyntiä), Lääkäriin vastaanotto-osio (n. 37 500 käyntiä) ja KYS-osio (n. 29 000 käyntiä). Sosiaalisessa mediassa perehdyttiin uusia somelähettiläitä ja päivitettiin eri sisältöjä viestintäyksikön hallinnoimille kuudelle eri somekanavalle ja tuettiin useita yksiköitä heidän omien somekanaviensa koordinoinnissa. Mediatyöyhteistyön saralla erityisesti palvelurakennemuutos työllisti viestintää ja yksikkö koordinoikin kolmen kuukauden aikana yhteensä noin 70 haastattelupyynnön tai muuta median yhteydenottoa.

Päätösviestintää kehitettiin luomalla uusi päätösviestinnän uutiskirje, jonka tavoitteena on kertoa hyvinvointialueen eri sidosryhmille päätöksistämme, toiminnastamme ja suunnitelmistamme ja näin lisätä läpinäkyvyyttä ja tehostaa viestintäämmä mm. kuntiin. Uutiskirjeellä on jo yli 400 tilaajaa, joten sille ilmiselvästi oli vahva tilaus. Verkkosivuilla perustettiin uusi päättäjien ja henkilöstön blogi-osio, johon hyvinvointialueen eri päättäjät säännöllisesti kirjoittavat ajankohtaisista teemoista.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Henkilöstöviestinnän saralla valmisteltiin Pulssi-intran uudistusprojektiä, joka käynnistyy huhtikuussa ja lähetettiin yhteensä kuusi suosittua koko henkilöstön uutiskirjettä. Viestintä tukee ja kouluttaa säännöllisesti eri yksiköitä, joilla on oma uutiskirje. Näitä yksiköiden omia uutiskirjeitä on yhteensä jo 15. Viestintä myös julkaisee erilaisia sisältöjä Pulssi-intrassa, joiden tavoitteena on luoda hyvää yhteishenkeä ja positiivista organisaatiokulttuuria – tästä esimerkkinä Minun harrastukseni-sarja, jossa kerrotaan eri työntekijöiden tavoista viettää vapaa-aikaansa, tai Luovuutta & taitoa-sivusto, jossa henkilöstö voi esitellä eri taidonnäytteitään.

Yhteistyössä markkinointitoimistokumppanin, henkilöstöhallinnon ja rekrytointiyksikön kanssa viestintä- ja markkinointipalvelut valmisteli ja työsti uutta työnantajamielikuvakonseptia. Yksikkö myös työsti ja valmisteli huhtikuussa julkaistua laajaa työnantajamainetutkimusta yhteistyössä rekrytointiyksikön kanssa. Tehtävänjakoa ja yhteistyötä rekrytointiyksikön kanssa selkeytettiin rekrytointimarkkinoinnin osalta ja rekrytointimarkkinointia tuettiin monin keinoin, mm. koordinoimalla maksullista somemainontaa ja työntekijöiden uratarinoita julkaisemalla.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Konsernihallinnon budjettiraamin ylitys ilman sopeuttamistoimenpiteitä on noin 11 miljoonaa euroa. Ylitys johtuu Kevan tasausmaksusta. Tasausmaksu on koko hyvinvointialueen yhteinen kustannus, ja sopeuttamistoimet ovat siten toimialojen yhteisiä.

KONSERNIHALLINTO SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	0	6	0
Toimintakulut	-37 000	-1 760	4,8
Toimintakate	-37 000	-1 754	4,7

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.11 1TA12 Hallintopalvelut

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Hallintopalveluiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit (ml. toimivaltuuksien noudattaminen ja talous- ja tuottavuusohjelman seuranta), häiriötilanteisiin varautuminen (valmiussuunnitelmien ajantasaisuus) sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä toimialan johtoryhmän kokouksissa kahden viikon välein. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu (kuukausittain/sovittulla tavalla) ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä kuukausittain.

- **Varautuminen**

Varautumisen aihekokonaisuutta on suunniteltu käsiteltäväksi huhtikuussa.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen kuvauksia on laadittu ARC-järjestelmään. Kuvaukset valmistuvat kesäkuun loppuun mennessä. Tiedonhallintalain edellyttämiä prosessikuvauksia on laadittu toimialan palveluista. Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä tammikuussa 2024.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä henkilöriskit. Kaikkiin avoimena oleviin tehtäviin ei ole saatu osaavia hakijoita. Tämä riski on konkretisoitunut erityisesti kirjaamossa.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintakulut ylittävät tarkastelujaksolla talousarvion. Kiinteistöhallinnon osalta 1–3/2024 talousennuste ylittää talousarvion noin 4 milj. euroa johtuen mm. toimitilojen siivouskustannusten, energia-kustannusten (lämmitys ja sähkö) ja vuokratilakustannuksen ylityksistä. Henkilöstökustannukset alittavat talousarvion, johtuen pois siirtyneistä henkilöistä, eläköityneistä ja täyttämättömistä tehtävistä.

1PA121 Yleishallinto

Yleishallinnon osalta raportointijaksolla 1–3/2024, toiminta on ollut normaalia ja keskittynyt toimintaprosessien ja -mallien sekä yhteisten toimintatapojen kehittämiseen ja jalkauttamiseen. Henkilöstöresursseissa on ollut haasteita edelleen vaihtuvuuden ja rekrytointihaasteiden vuoksi. Em. Haasteet ovat vaikuttaneet asianhallinnan ja kirjaamon palvelulupaukseen sekä palveluaikoihin. Haasteista huolimatta asetetuissa määrärajoissa on pysytty.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Arkistojen osalta toiminta on säilynyt ennallaan ja ollut normaalia, vaikka tietopyyntöjen määrä on edelleen suuri ja henkilöstöön liittyviä haasteita on ollut poissaolojen vuoksi.

Raportointijaksolla on saatu kehitettyä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon muistutusprosesseja että raportointia yhdessä palvelutuotannon kanssa.

Strategisten hankkeiden kautta on saatu edistettyä hallinnollisten prosessien sähköistämistä. Hallinnollisten asioiden osalta sähköinen asiointi on saatu täysimääräisesti käyttöön seurantajaksolla. Arkistojen digitalisointiin liittyen arkistojen muutto- ja digitointisuunnitelmat on tehty ja niitä päästään edistämään kevään aikana. Lisäksi kirjaamotoimintojen automatisointiin liittyvän projektin suunnittelu on käynnistetty yhdessä Isteikin kanssa.

1PA122 Oikeudelliset palvelut

Oikeudellisten palveluiden osalta työskentely on ollut suunnitelmallista raportointijaksolla 1–3/2024. Toiminta on keskittynyt prosessien ja toimintamallien ja kehittämiseen ja jalkauttamiseen yhdessä muiden toimialojen kanssa, esimerkkinä vahingonkorvaukset.

Raportointijaksolla henkilöstöresurssit ovat olleet seuraavat: lakimies (3), tietosuojavastaava (1) ja tietosuoja-asiantuntija (2). Yksi lakimies on irtisanoutunut ja uuden lakimiehen rekrytointi on käynnissä.

1PA123 Kiinteistöhallinto

Kiinteistöhallinnon toiminnan osalta raportointijakso 1–3/2024 eteni pääosin suunnitellusti. Alkuvuoden toiminta on keskittynyt kiinteistöjen ja toimitilojen suuren määrän hallintaan ja ylläpitoon sekä useiden rakennushankkeiden edistämiseen. Lisäksi mm. prosesseja ja toimintamalleja on kehitetty. Erilaisia toimitiloihin liittyviä sähköisiä palvelupyntöjä on tullut ensimmäisen kolmen kuukauden aikana noin 2 500, joista sisäilmailmoituksia oli 44. Toimitiloihin liittyvistä muutos- ja korjaustarpeista on voitu käynnistää vain toiminnan kannalta välttämättömät haasteellisen taloustilanteen takia.

Strategisten hankkeiden osalta kiinteistö- ja toimitilastrategian valmistelu on aloitettu, kiinteistöselvityksiä hyvinvointialueen hallinnassa oleviin toimitiloihin on jatkettu ja keskeisiä rakennushankkeita on edistetty hyväksytyjen investointisuunnitelmien 2023 ja 2024 mukaisesti.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1PA124 Hankinta- ja tukipalvelut

Toimintavuoden ensimmäisen kvartaalin osalta hankinta- ja tukipalveluissa pääpaino on ollut keskitettyjen palveluprosessien ja toimintamallien jalkauttamiseen hyvinvointialueen laajuisesti. Toiminnan tehostamisprojektit ja palvelu- sekä tuotevalikoimien karsinta on näkynyt sopeuttamistoimenpiteinä kaikissa palvelukokonaisuuksissa. Näiden toimeenpanoon liittyvät neuvottelut oman henkilöstön, sidosyksiköiden ja sopimuskumppanien kanssa jatkuvat edelleen.

Hankintojen strategiset linjaukset saatiin hyväksytyksi Aluehallituksessa helmikuussa ja myös hankintaohjeistuksia päivitettiin samassa kokouksessa. Hankintakalenteri julkaistiin vuoden vaihteessa hyvinvointialueen ulkoisille verkkosivuille ja toteutussuunnitelmaa on määritelty vuosien 2024 ja 2025 osalta myös sidosyksiköiden kanssa.

Strategisten kehittämishankkeiden myötä haetaan parhaita käytäntöjä hankinta- ja tukipalvelujen toteuttamiseen kustannukset ja työmäärä optimoiden ja nykyiset järjestelmät mahdollisimman hyvin hyödyntäen. Kaikkia tukipalveluja läpileikkaava perustyö on kuluvan vuoden aikana valikoimahallinnan mallintaminen ja saattaminen tuotantoon. Tämä on saatu Q1 aikana hyvään vauhtiin. Erityisesti ruokapalvelujen kohdalla seuranta osoittaa merkittäviä etuja valikoimahallinnan kautta jo alkuvuodesta.

HALLINTOPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	5 800	1 497	25,8
Valmistus omaan käyttöön	1 400	262	18,7
Toimintakulut	-98 301	-26 355	26,8
Toimintakate	-91 101	-24 596	27,0

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.12 1TA13 Henkilöstöpalvelut

Toiminta

Henkilöstöpalveluiden toimialalla on alkuvuonna ollut kriittisenä tehtävänä erityisesti yhteistoimintamenettelyjen toimeenpano. Talousarvioon liittyvien neuvottelujen lisäksi on alkuvuonna ollut käynnissä 2. vaiheen neuvottelut koskien johtamis- ja asiantuntijarakenteita. Tämän lisäksi on jatkettu sekä taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman että strategisen ohjelman toimeenpanoa (henkilöstöressurssien ennakoiva kokonaissuunnittelu, johtamisen kehittäminen, kansainvälinen rekrytointi, osamisen kehittäminen, työnantajamielikuvan vahvistaminen). Ylimmän ja keskijohdon valmentavan johtamisen koulutukset ovat edenneet suunnitelmallisesti.

Keskitetty sijaishallinnan ja keskitetyt sihteeripalvelut

Keskitettyssä sijaishallinnassa on käynnissä organisaatiomuutos, jossa esihenkilöressurit siirtyvät toimialoille ja siten myös sijaisten hallinnointi siirtyy toimialoille viimeistään 1.6.24 alkaen. Akuuttisijaisvälityksessä on tavoitteena rekrytoida vakituisia varahenkilöstön tehtäviä, mutta hakijoita ei ole ollut kattavasti. Oman varahenkilöstön ja keikkatyövoiman käyttö olisi ensisijaista ja vähentäisi toimialojen vuokratyövoiman tarvetta. Henkilöstöhallinto on osallistunut yhteistyössä hankintayksikön ja palvelutuotannon edustajien kanssa hoitohenkilöstön vuokratyövoiman kilpailutukseen ajalle huhti-elokuu 2024 sekä Sansian organisoimaan kilpailutukseen, jonka tavoitteena on saada yhtenäiset hoitohenkilöstön vuokratyöntekijäsopimukset syksystä 2024 lähtien. Keskitetyssä hallinnollisten sihteerien yksikössä on vakiinnutettu vuoden 2023 aikana suunniteltua hallintosihteereiden työskentelyä tukemaan johtajien ja esihenkilöiden työtä koko hyvinvointialueella.

Keskitettyihin tekstinkäsittelypalveluihin on siirtynyt vuoden 2024 alusta alkaen myös eteläisen alueen (Leppävirta ja Varkaus) tekstinkäsittelijät. Saneluiden purkamisen tilanne on ollut ajoittain ruuhkainen erityisesti KYSin ja Varkauden alueella. Ruuhkaisuutta on osittain saatu hallintaan kokonaisressurssin turvin. Keskitettyjen osastonsihteeripalveluiden tilanne on ollut ajoittain ruuhkautunut johdun sekä henkilöstön lukuisista poissaoloista että esihenkilöressurssivajeesta. Tilanne on saatu tasapainoon kevään aikana. Aulapalveluissa on selvitetty tulkkipalveluiden käytäntöjä, joita on tarkoitus jatkossa yhdenmukaistaa koko hyvinvointialueella.

Työhyvinvointiyksikkö

Soveltuvan työtehtävän haku Kuntarekryn kautta on otettu vuoden alusta alkaen tehostettuun käyttöön. Työntekijät, joiden työkyky ei enää riitä oman työtehtävän hoitoon tekevät työhyvinvointiasiantuntijoiden ohjaamana Kuntarekryn lomakkeelle hakemuksen soveltuvasta työstä. Aina ennen rekrytointia varmistetaan, onko hyvinvointialueen sisällä resursseja. Esihenkilöiden on aina ennen uuden tehtävän hakuun laittamista selvitettävä työhyvinvointiyksiköstä, löytyisikö ko. tehtävään tekijä soveltuvan työn hakijoista. Maaliskuun loppuun mennessä oli työkyvyllä soveltuvaan työhön saatu työllistettyä vakituisen työtehtävään 13 henkilöä ja määräaikaiseen työtehtävään 19 henkilöä.

Palvelussuhdeyksikkö

Palvelussuhdeyksikössä on vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tuotettu palvelua tasalaatuisesti. Sähköposteihin vastausaika on keskimäärin noin 5 arkipäivää, joten vuoden 2023 ruuhkista palveluntarjonnassa on päästy ajan tasalle. Palveluiden kehittämistä ja jalkauttamista jatketaan edellisen

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

---

vuoden tapaan, HR-raportointiapu toimialoille on yhtenä tiiviinä kehittämiskohteena. Suuren muutostyönä maaliskuussa alkoi SOTE-sopimuksen hinnoittelutunnusten muutokset, joka on iso askel SOTE-sopimuksen piirissä olevien palkkaharmonisaatiotyötä. Muutos tehdään valmiiksi huhtikuun loppuun mennessä. Yksikössä on pidetty normaaleita vuosilomapoissaoloja sekä yksi pidempi muu poissaoloa. Valtakunnallisesti kustannusvaikutus 1.2.2024 erään olisi 0,4 %, mutta erän suuruus tulee olemaan n.0,6 % suuruinen hyvinvointialueella, koska palkat ovat pieniä alueella.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäinen valvonta on kohdennettu D10 henkilöstöpäätöksiin. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman seuranta henkilöstöhallinnon toimialalla on käynnissä ja vastuuroolit sovittu.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä toimialan johtoryhmän kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä.

- **Varautuminen**

Henkilöstöhallinnon varautumissuunnittelua on toteutettu osana kokonaisvarautumista. Erityisinä teemoina mm. Lakkovarautuminen ja pankkihäiriöihin varautuminen.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Henkilöstöpalvelujen toimialueella 1PA13 on alkuvuodesta kiinnitetty huomiota prosessien tekemiseen ARC-järjestelmään, kaikki henkilöstöhallinnon toimintayksiköt onkin avannut ydinprosessit ARC:tiin.

Toimialan merkittävimpiä riskejä ovat tällä hetkellä henkilöstösaatavuuden turvaaminen ja sairauspoissaolojen hallinta sekä työterveyshuollon tuottavuustoimien toimeenpano. Riskien pienentämiseksi on suunniteltu oman varahenkilöstön ja keikkatyöläisten resurssin vahvistamista talousarvion sallimissa rajoissa keinona hallita toimialojen vuokratyövoiman käyttöä hoitotyössä.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Henkilöstöpalveluiden sisäiset seurantamittarit ja tavoitteet

Seurantamittarit	Vuosi 2024	Toteutunut 1–3/2024
Palvelussuhdeyksikkö	Esihenkilöille palvelussuhdekoulutuksia joka kuukausi. Palvelupyyntöjen käsittelyviiveet ovat alle 7 päivää.	Toteutunut suunnitellusti. Palvelupyynnöt käsitelty aikamäärien mukaisesti keskimäärin.
Työhyvinvointiyksikkö	Sairauspoissaolojen määrä on hyvinvointialuetasoisesti alle 18 kalenteripäivää/työntekijä. Aino Health esihenkilötyössä hälytysrajat toteutuvat yli 90 %:sti. Työhyvinvointikyselyssä QWL-indeksi on valtakunnallisen suosituksen mukaisesti 60.	Sairauspoissaolojen määrä ensimmäisen kvartaalin ennusteen perusteella olisi 19 kal.pv/työntekijä vuonna 2024 (sis.tapaturmat ja ammattitaudit). Lyhyiden poissaolojen määrässä vähentymä noin 5000 päivää, pitkissä yli 90vrk hieman kasvaneet. Aino Health esihenkilötyön hälytysrajat toteutuneet ensimmäisellä kvartaalilla 65 %. Työhyvinvointikysely toteutetaan syksyllä 2024.
Työsuojeluyksikkö	Vaaratapahtumailmoitukset ja niiden käsittely (90 %). Riskienarviointi kaikkiin yksiköihin (100 %). Työtapaturma ja ammattitautitilastot.	Vaaratapahtumailmoitusten osalta 76% ja riskienarviointitilanne osalta tilanne on pysynyt ennallaan eli vain n.30 % tehty. Työtapaturmatilastojen määrä on viime vuoden tasolla. Ammattitautia on korvattu 1 kpl, ja vuonna 2023 korvattavia oli 18 kpl.
Rekrytointiyksikkö	Rekrytointiprosessista kyselyn tulokset. Hakijoiden määrä rekrytoinneissa.	Rekrytointiprosessista jatkuva mittari. Lähetetään jokaiselle hakijalle prosessin päätyttyä. Q1 tulokset koottu ja analysoitu, tulokset käsitellään rekrytointitiimissä ja julkaistaan osittain Pulssiin. Hakijamäärätilasto julkaistu.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Henkilöstön kehittämissyksikkö	<p>Kehityskeskustelujen määrä yli 60 % henkilöstöstä.</p> <p>Sisäisen täydennyskoulutuksen määrä yli 30 %.</p> <p>Verkkokoulutuksen määrä yli 30 %.</p> <p>Ulkoisen täydennyskoulutuksen määrä alle 30 %.</p> <p>Toimialakohtaiset yhteisökokoukset 4 kertaa vuosi.</p> <p>Työn tuottavuuden seuranta.</p>	<p>Alkuvuoden aikana kehityskeskusteluja on joko käyty tai aloitettu noin 2000 (15 %) henkilön kanssa.</p> <p>Täydennyskoulutuspäiviä on kertynyt 0,8/hlö, joista ulkoisia koulutuksia on 24 % ja loput ovat joko sisäisiä tai verkko-koulutuksia.</p> <p>PSHVA:lla on ohjeistus toimialakohtaisista kokouksista. Esihenkilöt vastaavat ja seuraavat niiden toteutumista.</p> <p>Työn tuottavuus 76,2, tavoite 80 %.</p>
Keskitetty sijaishallinta	Akuutin sijaishallinnan täyttöaste on 95 %.	<p>Keskisen alueen asumispalveluiden täyttöaste on ollut km 96 %.</p> <p>Sairaala- ja vastaanottopalveluissa täyttöaste on ollut 99 %.</p> <p>KYSin akuuttisijaisvälityksen täyttöaste on ollut viikoilla km 85 %.</p> <p>Akuuttisijaisvälitys, PELA täyttöaste on ollut viikoilla km 65 %.</p> <p>Pohjoisen alueen täyttöaste on ollut viikoilla km 83 % ja läntisen viikoilla km 55 %.</p>
Keskitetyt sihteeripalvelut	<p>Työtilanne- ja henkilöstöressurssiseuranta alueittain Tekstinkäsittelyn sanelumäärät sekä puretut/purkamattomat sanelut (h/min.) erityispalveluissa.</p>	<p>Osastonsihteereiden resurssi suhteessa palvelutarpeeseen on ollut 1–3/2024 91 %.</p> <p>Sanelumäärien seuranta on toteutunut erityispalveluissa.</p>

Talous

Henkilöstöpalvelujen 1TA13 talousarvion toteuma on 1–3kk osalta 22 % talousarviosta, joka osoittaa, että ensimmäisen kvartaalin osalta henkilöstöpalvelut on pysynyt talousarviossa.

Henkilöstöpalvelujen sisälle kuuluu Keskitetyt palvelut palvelualue 1PA137, jossa suurin osa hoitotyön henkilöstöä. Pelkästään 1PA137 talouden toteuma on 23 % talousarviosta.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Työterveyshuollon maksutuotot on varattu talousarvioon arviolta 1,74 milj. euroa liian suurina. Tulojen vajeen kattaminen pyritään kompensoimaan säästöinä ostopalveluissa. ICT kustannusten ja tietohallintoon keskitettyjen ostojen kirjautuminen on selvitettävänä, koska ilmennyt että sekä budjetti-varausta että kuluja on molemmilla toimialoilla. Varahenkilöstön vahvistamista on suunniteltu 1.6.2024 alkaen, joten muutokset näkyvät palkkakustannuksissa kesäkaudesta alkaen.

HENKILÖSTÖPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	6 300	1 111	17,6
Toimintakulut	-69 000	-14 987	21,7
Toimintakate	-62 700	-13 876	22,1

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

1.13 1TA14 Talouspalvelut

Toiminta

Talouspalvelut

Alkuvuoden aikana talouspalvelut on koonnut hyvinvointialueen ensimmäisen tilinpäätöksen yhteistyössä Monetran kanssa. Talouspalvelut on ollut tiiviisti mukana ostolaskujen prosesseissa ja niiden kehittämisessä sekä varmistamassa kirjanpidon oikeellisuutta. Tarkastelujakson aikana ostolaskujen käsittelyajat ovat nopeutuneet ja automatiikan rakentaminen on tuonut työajan säästöä ostopalveluista kuin myös hyvinvointialueella. Automatiikka helpottaa myös isojen laskumassojen tarkistamista ja käsittelyä.

Rahoitus

Kassan riittävyys kolmen ensimmäisen kuukauden osalta on ollut keskimäärin 38,7 päivää, joka vastaa vajaan kahden kuukauden maksuvalmiutta. Kohtuullisen hyvän maksuvalmius alkuvuoden aikana johtuu rahoituslain 25 §:n mukaisesta varainhoitovuoden tammi- ja kesäkuussa maksettavista valtion korvauksista. Tammi- ja kesäkuussa maksetaan 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä.

Alkuvuoden aikana on kilpailutettu 50 miljoonan euron lainan nosto investointeja varten lainanottovaltuuteen pohjautuen.

Sosiaalirahoitustiimi

Vuoden 2024 alusta on vahvistettu täydentävän toimeentulotuen osaamista sekä pidetty perehdytyksiä lastensuojelun perintään liittyen, erityisesti asiakasmaksujen määritykseen. Tavoitteena on jatkaa jo aiemmin aloitettua työnkuvien kartoittamista ja töiden uudelleen kohdentamista resurssien näkökulmasta. Lapsiperhepalveluiden toimistotyön tiimissä laajennetaan työtä perhehoidon sopimusten valmisteluun, mikä tulee työllistämään tiimiä perehdytyksen ja käyttöönoton osalta. Sosiaalirahoitustiimi on osallistunut vahvasti Saga-projektiin mukaan valmistellen tarvittavia esi- ja perustietoja.

Täydentävän toimeentulotuen päätöksissä on pysytty lain mukaisissa käsittelyajoissa. Välitystili-asiakkaiden määrät ovat pysyneet ennallaan. Korvaukset kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä on haettu 28.2.2024 saakka.

Laskutusyksikkö

Vuoden alusta voimaan tulleiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen indeksikorotusten vuoksi asiakasmaksupäätökset uusittiin sosiaalihuollon tulosidonnaisten maksujen osalta. Tämä vaikutti osaltaan sosiaalipalveluista perittävien asiakasmaksujen laskutuksen viivästymiseen vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana.

Myös terveydenhuollon asiakasmaksuja korotettiin vuoden alusta. Niiden laskutus on pysynyt pääosin ajantasaisena koko alkuvuoden ajan.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Kokonaisuutena laskutuksen ajantasaisuus on huomattavasti paremmalla tasolla kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2023.

Toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen tarkoitettua avustuksesta myönnettiin rahoitus laskutuksen kehittämissuunnitelman laadintaa varten. Tarkoituksena on katselmoida laskutuksen prosessi ja tehdä toimenpidesuunnitelma laskutuksen ajantasaisuuden ja laadun parantamiseksi ja tehokkuuden nostamiseksi. Projektin toteuttaa Monetra Pohjois-Savo Oy ja sen on määrä valmistua toukokuun aikana.

Controllervalvelut/Raportointitiimi

Controllervalvelut on tuotettu kumppanuusmallin mukaisesti toimialoille. Alkuvuodesta 2024 tehtiin kysely talouspalveluiden palvelutarjonnasta hyvinvointialueen henkilöstölle, jonka perusteella aloitamme kyselyyn perustuvien kehittämistoimenpiteiden toteuttamisen jatkossa.

Taloushallinnon ja kustannuslaskennan järjestelmien uusiminen on aloitettu. Samalla päivitetään taloushallinnon prosessien toimivuus ja niihin liittyvät kehittämiskohteet.

Talouden ja toiminnan raportteja on yhtenäistetty samaan visuaaliseen pohjaan ja tietoaltaalla on jatkettu tietopohjan kehittämistä yhdistämällä eri potilastietojärjestelmien tietoja.

Talous

TALOUSPALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	1 200	267	22,3
Toimintakulut	-16 700	-8 144	48,8
Toimintakate	-15 500	-7 877	50,8

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Talouspalvelujen toimialan toimintamenojen toteuma näyttää maaliskuun lopussa 49 % talousarviosta. Henkilöstökuluihin on kirjautunut tammi-maaliskuulle Kevan tasausmaksut, jotka siirretään konsernihallintoon, jossa on määrärahavaraus. Tämän korjauksen myötä todellinen toimintamenojen toteuma on 24,5 % talousarviosta. Toimintamenoissa on muodostumassa ylitystä palvelujen ostoissa, lähinnä kirjanpito- ja ICT:n ostoissa. Luottotappiota arvioidaan tulevan tämän vuoden aikana noin 3 milj.euroa, määrärahavaraus on 1,1 milj.euroa.

Toimintatuottojen toteuma on 22 % talousarviosta.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Talospalvelujen toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

- **Talouden seuranta**

Talospalveluiden toimialalla talouden seuranta toteutetaan toimialan johtoryhmän kokouksissa kerran kuukaudessa palvelualueitasoisesti. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä kuukausittain.

- **Varautuminen**

Varautumisen aihekokonaisuutta on suunniteltu käsiteltäväksi Q2 aikana.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Palvelu- ja prosessikuvausten tekeminen ARC järjestelmään on kesken, mutta suunnittelutyö ohjeiden viemiseksi on aloitettu.

Osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2024

1.14 1TA15 Strategia ja kehittäminen

Toiminta

Hallinto ja hankevoimala

Yhteistoimintamenettelyissä koko toimialan rakennetta on uudistettu sekä palvelualueita että johtamisrakenteita tarkastelemalla. Hallintoon kuuluvan hankevoimalan työ on toteutunut suunnitellusti. Hankejohtajan virkaa on hankehallinnoijan tehtävän ohessa hoidettu toisen tehtävän ohella. Hallinnoitavista hankkeista on vastuita jo 31.12.2026 saakka ja niiden raportointia keväälle 2027 saakka. Valtionvarainministeriön toimeenpanorahoituksesta vuodelle 2022 ja ICT-muutoksen lisärahoituksesta on selvitykset laadittu ja jätetty tilintarkastajan lausuttavaksi. Lisäksi hankevoimala hallinnoi ICT-muutosrahoitusta ja toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen rahoitusta. Hallinnoitavana on n. 20 M€ kehittämishankkeita, 1,5 milj.euroa ICT-muutosrahoituksia ja 18 milj.euroa hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen saatua valtionavustusta.

Tutkimuspalvelut

Tutkimus- ja innovaatiotoimintaan liittyvä strategisen ohjelman toimeenpano on käynnistynyt. Strategisen ohjelman toimeenpano tähtää tieteellisen aktiivisuuden kasvattamiseen, ulkoisen tutkimusrahoituksen määrän kasvattamiseen sekä tukee kliinisten lääketutkimusten käynnistämistä. Strategisen ohjelman panostusten vaikutus näkyi jo Suomen akatemian tammikuun haussa, jossa Pohjois-Savon hyvinvointialueen tutkijat lähettivät ennätysmäärän rahoitushakemuksia. Kliinisen tutkimuksen keskuksen, Hoitotieteen sekä sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen, Sosiaalipalvelujen tutkimuskeskuksen ja Hyvinvointipalvelujen tutkimuskeskuksen toiminta on jatkunut aktiivisena. Osa tutkimuskeskuksiin aloitettavista Itä-Suomen yliopiston kanssa yhteisrahoitettavista tehtävistä on rekrytointivaiheessa.

FICAN East on jatkanut kliinisten syöpälääketutkimusten vahvistamista Itäisellä yhteistyöalueella parantamalla tiedonkulkua ja kartoittamalla alustavasti mahdollisuuksia yhtenäistää infrastruktuuripalveluja, edistänyt akateemista tutkimusyhteistyötä ja verkostoitumista alueella. Itä-Suomen biopankki on toteuttanut vuoden 2024 alun aikana biopankkilain 1.1.2024 voimaan astuneiden muutosten aiheuttamat toimenpiteet biopankkisuostumuslomakkeisiin ja niihin liittyviin selitteisiin.

Koulutustoiminta

Kliinisen koulutuksen keskus on järjestänyt elvytys- ja simulaatiokoulutusta koko Pohjois-Savon hyvinvointialueen henkilöstölle. Kevään aikana tavoitteena on laajentaa ja kehittää simulaatiokoulutuksia edelleen. Alkuvuodesta kliinisen koulutuksen keskus on järjestänyt kansallisia koulutuksia aikuisten ja lasten hoitoelvytyksiin, simulaatiokouluttajakoulutuksia ja ultraäänikursseja. Keskus on osallistunut suuronnettomuus harjoitukseen ja Finnsim-simulaatioverkoston toimintaan. Mikrokirurgiakeskuksessa on järjestetty lääketieteen opiskelijoiden perusopetusta ja monialaisesti henkilöstölle instrumentaatio- ja ommelaineikoulutusta. Lisäksi yhteistyötä Innovatiivisten startup-yritysten ja akateemisten tahojen kanssa tiivistetty yhteistyötä. Pohjois-Savon hyvinvointialueella on aloittanut toimintansa monialainen opiskelijajaraati. Työpaikkaohjaajakoulutuksia on järjestetty viikoittain. Lääkelaskujen tukiovetusta on annettu henkilöstölle systemaattisesti.

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

Tieto- ja laitehallintapalvelut

Tieto- ja laitehallintapalveluiden ydinprosessien tunnistaminen ja kuvaaminen on jatkunut vuonna 2024 ja sidosryhmäyhteistyötä, -vastuita ja tieto- ja laitehallinnon roolia on yhä selkeytetty sekä ulkoisten että sisäisten sidosryhmien kanssa. Erityisesti on kiinnitetty huomiota in house -yhtiöiden omistajaohjaukseen ja tarkennettu omistajastrategioita hyvinvointialueen käynnistymisen myötä tapahtuneiden toimintaympäristön muutosten näkökulmasta. Syksyllä 2021 aloitettu ICT-muutoshanke jatkuu suunnitelmien mukaisesti vielä vuonna 2024 ja hankkeen viimeiset projektit päättyvät vuoden 2024 loppuun.

Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän ensimmäinen käyttöönotto on suunniteltu toukokuun 2024 loppuun. Potilastietojärjestelmän hankintapäätös tehtiin Istekki Oy:n toimesta huhtikuussa 2024 ja käyttöönottoprojekti käynnistyy toukokuussa 2024. Digitaalisen palvelualustan kilpailutus on käynnistetty maaliskuussa 2024 yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa ja tavoitteena on ensimmäisen vaiheen käyttöönotot jo vuoden 2024 loppupuolella. Laitehallintapalveluissa on valmisteltu 2024 alussa laiteturvallisuussuunnitelmaa osaksi hyvinvointialueen omavalvontaohjelmaa.

Laitehallintapalveluissa on valmisteltu 2024 alussa laiteturvallisuussuunnitelmaa osaksi hyvinvointialueen omavalvontaohjelmaa ja järjestetty laiteturvallisuuskoulutusta laitteiden ammattimaisille käyttäjille. Hyvinvointialueelle on käynnistetty maaliskuussa oma pienlaittepalvelu, jossa InHouse-yhtiöt toimivat palveluntuottajina hyvinvointialueen kilpailuttamalle ja omistamalle pienlaittekannalle. Palvelua myös jatkokehitetään mm. kotiin annettavien palvelujen ja liikkuvan kotisairaalan tarpeisiin. Laitteiden lakisäätteisten velvoitteiden ja etenkin ylläpidon järjestämistä ja valvomista jatkettiin. Keskitettyjen järjestelmien uudistamisen jatkuu välinehuollon sekä hoidollisten turva- ja kutsuratkaisujen ja leikkaussalien AV-järjestelmien osalta.

Hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden palvelut

Lakisäätäinen hyvinvoinnin vuosiraportti on koottu vuodesta 2023 ja esitelty tarkastuslautakunnalle. Valmisteltu lakisäätiset HYTE-neuvottelut. Täydennetty HYTE -yhdyspintakuvia järjestöjen toimintojen osalta. Järjestöille suunnattuja Sote-aamukahveja on järjestetty, järjestöyhteistyön ohjetta on päivitetty ja pohjoisen alueen kuntien kanssa tehtävästä järjestö- ja avustusyhteistyöstä on sovittu. Ruoka-apu allianssin toimijat on tavattu ja suunniteltu toimintaa hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Asiantuntijayksikkö

Valvontalain mukanaan tuomien muutosten myötä asiantuntijayksikkö on kehittänyt raportointiaan vastaamaan omavalvonnassa huomattujen kehittämiskohteiden raportointiin. Laki sosiaali- ja potilasasiavastaavista tuli voimaan yhtä aikaa valvontalain myötä, ja se on huomioitu toiminnassa ja tehtävänimikkeissä. Uudet lain tuomat tilastointivelvoitteet astuvat voimaan vuonna 2025, ja tämän vuoksi ohjelman kehittäminen ja siihen investoiminen ovat pakollisia tänä vuonna. Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmius ja varautuminen -yksikkö on toiminut alkuvuoden suunnitellun mukaisesti. Yhteisen tilannekuva-ohjelman hankinta on edennyt avustushakemusvaiheeseen.

Kehittäminen

Kehittämispalvelut-yksikössä strategiset ohjelmat ovat käynnissä, mutta haasteita on ilmennyt kehittämisen osaamisen kasvattamisen (TKKI-ohjelma) toimenpiteessä. Projektinvetäjäkoulutus ja tuki on käynnistynyt suunnitelmien mukaisesti. Digipalvelualustan kilpailutus on lähtenyt käyntiin ja sitä

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

---

edistetään tiiviisti. Meneillään olevien digitaalisten palvelujen kehittämisen osalta joudutaan tarkastelemaan etenemisen suhteessa kilpailutuksessa hankittavaan tekniseen ratkaisuun. Laadunhallintajärjestelmän seurantajakson aikana havaittiin useita poikkeamia laadunhallintaprosessissa. Havaittuihin poikkeamiin on reagoitu välittömästi ja asianmukaisilla korjaavilla toimenpiteillä. Laadunhallintajärjestelmän toimivuutta on jatkuvasti arvioitu ISO 9001:2025-standardin vaatimusten mukaisesti.

Asiantuntijajohtajat

Hoitohenkilöstön ammatillisen kehittymisen varmistamiseksi osana henkilöstön veto- ja pitovoimaa luodaan puitteet erikoisosaamisen kehittämiseksi hyvinvointi- ja yhteistyöalueella muun muassa urapolkumallien kehittämiseksi yhteistyössä henkilöstön kehittämissyksikön sekä rekrytointiyksikön kanssa. Hyvinvointialueella sosiaalijohtajan tehtävät ovat keskittyneet sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon, valvontalain ja asiakastietolain muutosten toimeenpanoon sekä rakenteellisen sosiaalityön sekä valmiuden ja varautumisen ja akuutin psykososiaalisen tuen kehittämisen koordinointiin.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Strategia- ja kehittäminen toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

- **Talouden seuranta**

Talouden seurantaan liittyvä asiakokonaisuus on ollut käsiteltävänä toimialan johtoryhmän kokouksissa. Toimivaltuuksien ylityksiä ei ole havaittu. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä on raportoitu sovitulla tavalla, ja ohjelman toimialatasoinen seuranta on toteutunut säännönmukaisesti johtoryhmässä.

- **Varautuminen**

Toimiala on osallistunut varautumiskoulutuksiin, joita on järjestetty vuonna 2023. Varautumisen aihekokonaisuutta on käsitelty toimialan johtoryhmässä vähintään kerran vuodessa.

Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmius ja varautumiskeskus osallistui aktiivisesti varautumisen kehittämiseen ja harjoitustoimintaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden tilannekuvatoiminnot täyttävät THL vaatimustason. Pohjois-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat tuotetaan Sosiaali- ja terveysministeriön kansallisen mallin mukaisesti Valsuportaaliin. Helmikuussa PSHVA evakuointisuunnittelun valmisteluryhmä sai työnsä päätökseen ja suunnitelma on siirretty IMS järjestelmään tarkistus ja hyväksyntä prosessia varten.

Valmiuskeskus on tukenut sote-toimialojen ja -palvelualueiden varautumista ja valmiussuunnittelua erilaisin menetelmin tuottaen erilaisia valmiita pohjia ja malleja suunnittelun tueksi. Henkilökohtaista tai ryhmäohjausta valmiussuunnitteluun, Virven- käyttöön, Secapp- käyttöön ja tilannekuvaan liittyen on tuotettu olemassa olevien resurssien puitteissa.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimialan vastuulla olevien palvelujen ja prosessien kuvauksista on karkeasti laadittu noin 20–30 % ARC- ja IMS-järjestelmiin. Palvelu- ja prosessikuvausten laadinnan kokonaisuutta käsitellään

Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2024

---

toimialan johtoryhmässä säännöllisesti. Toimialan merkittävimmät riskit on kuvattu granite-järjestelmään. Riskien pienentämiseksi on suunniteltu hallintatoimenpiteet, joita tarkastellaan kevään aikana.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tieto- ja laitehallinnossa palveluiden ostot aiheuttavat ennusteessa korjaustarvetta, koska isoja kertaluonteisia eriä laskutetaan epätasaisesti loppuvuoteen painottuen. ICT- järjestelmäkustannukset keskitettiin 2024 tietohallintoon, mikä aiheuttanut laskutuksessa alkuvuonna epäselvyyksiä. Tieto- ja laitehallinnon keskitettyjen palveluiden kokonaisuus ja kustannuskehitys aiheuttaa toimialan keskeisimmät epävarmuudet talousarvion pitävyyteen.

STRATEGIA JA KEHITTÄMINEN SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	27 369	4 017	14,7
Valmistus omaan käyttöön	0	69	0,0
Toimintakulut	-109 368	-20 160	18,4
Toimintakate	-81 999	-16 074	19,6

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

- Toimialan rakenteiden tarkastelu ja selkeyttäminen.
- Henkilöstöressurssien tarkastelu ja hyödyntäminen yhteistyössä koko toimialalla.
- Koulutus- ja matkakustannusten vähentäminen konsernin yhteisten linjausten mukaisesti.
- Keskitettyjen toimintamallien käyttöönotto (esim. keskitetty tieto- ja laitehallinta).
- Päällekkäisten ICT- järjestelmien karsiminen.
- In-house -kustannustehokuuteen vaikuttaminen.
- Ulkopuolisen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen hakuaktiivisuuden lisääminen.
- Terveys-, tutkimus- ja koulutuspalveluiden ulkoisen myynnin lisääminen.